

Rynek pracy w województwie podkarpackim w obliczu pandemii

Labour market in Podkarpackie Voivodship in the face of pandemic

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Rzeszów, Podkarpackie Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Jan Gawełko, Daniel Koprowicz, Urszula Polak, Magdalena Rokita, Agnieszka Skarbowska, Zuzanna Witkowska

Kierujący

Supervisor

Bernadeta Ziomek-Niedzielska

Tłumaczenie

Translation

Mirosław Koszela

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Elżbieta Bożek, Wojciech Inglot

ISBN 978-83-7406-254-1

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

W marcu 2020 r. ogłoszono w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, a następnie stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19. Wprowadzone ograniczenia spowodowały szereg zmian społecznych i gospodarczych. Kryzys związany z sytuacją epidemiczną, przedłużające się obostrzenia i wprowadzony lockdown w istotny sposób wpłynęły na działalność i kondycję przedsiębiorstw w Polsce.

Rozwiązania zapobiegające i przeciwdziałające rozprzestrzenianiu się wirusa, wprowadzone przepisami prawa, odnosiły się również do rynku pracy. Wśród nich było m.in. umożliwienie wykonywania pracy poza miejscem jej stałego wykonywania, czyli pracy zdalnej, czy też korzystanie z wynagrodzenia za czas choroby lub zasiłku chorobowego z powodu objęcia kwarantanną lub izolacją.

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie zmian jakie zaszły na rynku pracy w 2020 r. zarówno od strony popytowej, jak i podażowej w odniesieniu do lat 2015-2019.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpiat-Wolan

Rzeszów, grudzień 2021 r.

Preface

In March 2020, a state of epidemic emergency was announced in Poland, followed by a state of epidemic in connection with the spread of COVID-19. The introduced restrictions caused a number of social and economic changes. The crisis related to the epidemic situation, prolonged restrictions and the introduced lockdown significantly affected the activity and condition of enterprises in Poland.

Solutions preventing and counteracting the spread of the virus, introduced by legal regulations, also referred to the labour market. Among them was the possibility to work outside the place of permanent employment, i.e. remote working, or the use of sick pay or sickness allowance due to quarantine or isolation.

The aim of this publication is to present the changes that took place in the labour market in 2020, from both the demand and supply side, in relation to the period 2015-2019.

Director
of the Statistical Office
in Rzeszów

Marek Cierpiat-Wolan, PhD

Rzeszów, December 2021

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty	9
Symbols and main abbreviations	9
Synteza	10
Executive summary	11
Rozdział 1. Podaż pracy	12
Chapter 1. Labour supply	12
Rozdział 2. Popyt na pracę. Przedsiębiorczość	36
Chapter 2. Labour demand. Entrepreneurship	36
Rozdział 3. Koniunktura gospodarcza	42
Chapter 3. Business climate	42
Rozdział 4. Uwarunkowania demograficzne	49
Chapter 4. Demographic conditions	49
Uwagi metodologiczne	54
Methodological notes	55

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej	12
Chart 1.	Structure of population aged 15 and over	12
Wykres 2.	Liczba osób niepracujących na 1000 pracujących według kwartałów	13
Chart 2.	Number of unemployed persons per 1000 employed persons by quarters	13
Wykres 3.	Współczynnik aktywności zawodowej	14
Chart 3.	Activity rate	14
Wykres 4.	Wskaźnik zatrudnienia	14
Chart 4.	Employment rate.....	14
Wykres 5.	Udział pracujących, którzy nie pracowali, ale mają pracę do ogółu pracujących według kwartałów	15
Chart 5.	Share of employed persons who did not work but have a job to total employed persons by quarters	15
Wykres 6.	Dynamika liczby pracujących w wieku 15 lat i więcej (rok poprzedni=100)	16
Chart 6.	Dynamics of the number of employed persons aged 15 and over (previous year=100)	16
Wykres 7.	Dynamika liczby bezrobotnych w wieku 15 lat i więcej (rok poprzedni=100)	17
Chart 7.	Dynamics of the number of unemployed persons aged 15 and over (previous year=100).....	17
Wykres 8.	Stopa bezrobocia według kwartałów.....	18
Chart 8.	Unemployment rate by quarters	18
Wykres 9.	Zmiana liczby pracujących w gospodarce narodowej w wybranych sekcjach PKD w województwie podkarpackim. Stan w dniu 31 grudnia 2020 r.....	19
Chart 9.	Change of the number of persons employed in the national economy in selected NACE sections in Podkarpackie Voivodship. As of 31 December 2020	19
Wykres 10.	Pracujący na 1000 ludności.....	20
Chart 10.	Employed persons per 1000 population	20
Wykres 11.	Dynamika liczby pracujących (rok poprzedni = 100)	20
Chart 11.	Dynamics of the number of employed persons (previous year=100).....	20
Wykres 12.	Pracujący ^a według powiatów w województwie podkarpackim	21
Chart 12.	Employed persons ^a by powiats in Podkarpackie Voivodship.....	21
Wykres 13.	Pracujący według wielkości jednostek w województwie podkarpackim	22
Chart 13.	Employed persons by unit size in Podkarpackie Voivodship	22
Wykres 14.	Zlikwidowane miejsca pracy w województwie podkarpackim	23
Chart 14.	Liquidated jobs in Podkarpackie Voivodship	23
Wykres 15.	Zlikwidowane miejsca pracy według wielkości jednostek w województwie podkarpackim	23
Chart 15.	Liquidated jobs by unit size in Podkarpackie Voivodship	23
Wykres 16.	Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	24
Chart 16.	Dynamics of average employment in the enterprise sector (corresponding period of the previous year=100).....	24
Wykres 17.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^a w województwie podkarpackim.....	25
Chart 17.	Average monthly gross wage and salary ^a in Podkarpackie Voivodship	25
Wykres 18.	Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ^a (rok poprzedni=100).....	26
Chart 18.	Dynamics of the average monthly gross wage and salary ^a (previous year=100).....	26

Wykres 19.	Stopa bezrobocia rejestrowanego.....	27
Chart 19.	Registered unemployment rate.....	27
Wykres 20.	Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy w województwie podkarpackim.....	29
Chart 20.	Registered unemployed persons in Podkarpackie Voivodship.....	29
Wykres 21.	Bezrobotni zarejestrowani na jedną ofertę pracy w województwie podkarpackim.....	29
Chart 21.	Unemployed persons registered for one job offer in Podkarpackie Voivodship.....	29
Wykres 22.	Wyrejestrowani bezrobotni w województwie podkarpackim.....	31
Chart 22.	Deregistered unemployed persons in Podkarpackie Voivodship.....	31
Wykres 23.	Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani w województwie podkarpackim.....	31
Chart 23.	Newly registered and deregistered unemployed persons in Podkarpackie Voivodship.....	31
Wykres 24.	Zwolnienia z przyczyn zakładu pracy w województwie podkarpackim.....	32
Chart 24.	Terminations by employer in Podkarpackie Voivodship.....	32
Wykres 25.	Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie w 2020 r. Stan na koniec kwartału.....	33
Chart 25.	Share of employed persons who worked remotely due to the epidemic situation in 2020 As of the end of quarter.....	33
Wykres 26.	Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie według sektorów własności w województwie podkarpackim w 2020 r. Stan na koniec kwartału.....	33
Chart 26.	Share of employed persons who worked remotely due to the epidemic situation by ownership sectors in Podkarpackie Voivodship. As of the end of quarter.....	33
Wykres 27.	Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie według wielkości jednostek w województwie podkarpackim w 2020 r. Stan na koniec kwartału.....	34
Chart 27.	Share of employed persons who worked remotely due to the epidemic situation by unit size in Podkarpackie Voivodship in 2020. As of the end of quarter.....	34
Wykres 28.	Wolne miejsca pracy w województwie podkarpackim. Stan na koniec kwartału.....	35
Chart 28.	Vacancies in Podkarpackie Voivodship. As of the end of quarter.....	35
Wykres 29.	Nowo utworzone miejsca pracy w województwie podkarpackim. Stan na koniec kwartału.....	36
Chart 29.	Newly created jobs in Podkarpackie Voivodship. As of the end of quarter.....	36
Wykres 30.	Dynamika liczby ofert pracy w województwie podkarpackim.....	36
Chart 30.	Dynamics of the number of job offers in Podkarpackie Voivodship.....	36
Wykres 31.	Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności.....	37
Chart 31.	Entities of the national economy per 10 thousand population.....	37
Wykres 32.	Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w województwie podkarpackim.....	39
Chart 32.	Entities of the national economy by selected NACE sections in Podkarpackie Voivodship.....	39
Wykres 33.	Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane, wyrejestrowane oraz z zawieszoną działalnością w rejestrze REGON w województwie podkarpackim.....	40
Chart 33.	Newly registered, deregistered and suspended entities of the national economy in the REGON register in Podkarpackie Voivodship.....	40
Wykres 34.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji przetwórstwo przemysłowe.....	41
Chart 34.	General business climate indicator in the section "Manufacturing".....	41
Wykres 35.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji budownictwo.....	42
Chart 35.	General business climate indicator in the section "Construction".....	42
Wykres 36.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w dziale handel detaliczny.....	43
Chart 36.	General business climate indicator in the division "Retail trade".....	43
Wykres 37.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w dziale handel hurtowy.....	44
Chart 37.	General business climate indicator in the division "Wholesale trade".....	44

Wykres 38.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji transport i gospodarka magazynowa.....	45
Chart 38.	General business climate indicator in the section “Transportation and storage”	45
Wykres 39.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji zakwaterowanie i gastronomia	46
Chart 39.	General business climate indicator in the section “Accommodation and food service activities”	46
Wykres 40.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji informacja i komunikacja	47
Chart 40.	General business climate indicator in the section “Information and communication”	47
Wykres 41.	Ruch naturalny ludności w województwie podkarpackim	48
Chart 41.	Vital statistics in Podkarpackie Voivodship	48
Wykres 42.	Przyrost naturalny na 1000 ludności według województw	49
Chart 42.	Natural increase per 1000 population by voivodships	49
Wykres 43.	Współczynnik dzietności	50
Chart 43.	Total fertility rate	50
Wykres 44.	Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku	51
Chart 44.	Structure of population by economic age groups.....	51

Spis map

List of maps

Mapa 1.	Stopa bezrobocia rejestrowanego według województw	28
Map 1.	Registered unemployment rate by voivodships	28
Mapa 2.	Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów oraz bezrobotni na 1 ofertę pracy w województwie podkarpackim 2019 r. i 2020 r. Stan w dniu 31 grudnia.....	30
Map 2.	Registered unemployment rate by powiats and unemployed persons per one job offer in Podkarpackie Voivodship in 2019 and 2020. As of 31 December	30
Mapa 3.	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w województwie podkarpackim według gmin w 2020 r.	38
Map 3.	Natural persons conducting economic activity in Podkarpackie Voivodship by gminas in 2020	38

Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty

Symbols and main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
r.	rok year
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
zł PLN	złoty Polish zloty
p.proc. pp	punkt procentowy percentage point
p.prom.	punkt promilowy per mille point
PKD NACE	Polska Klasyfikacja Działalności European Classification of Economic Activities
BAEL LFS	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności Labour Force Survey
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji

Synteza

Wyniki uzyskane na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 2020 r. wskazują na mniej korzystną niż przed rokiem sytuację na rynku pracy. W województwie podkarpackim współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej był najniższy spośród analizowanych lat 2015-2020 i wyniósł 53,9% wobec 54,1% w 2019 r. Zaobserwowano natomiast wzrost wskaźnika zatrudnienia (o 0,2 p.proc.) i spadek stopy bezrobocia (o 0,8 p.proc.).

Liczba pracujących w gospodarce narodowej w województwie podkarpackim w 2020 r. wyniosła 868,1 tys. i zmniejszyła się o 6,6 tys. osób (tj. 0,8%) w porównaniu z 2019 r., natomiast w odniesieniu do 2015 r. nastąpił wzrost liczby pracujących o 58,3 tys. (o 7,2%).

Przeciętne zatrudnienie w województwie podkarpackim w 2020 r. wyniosło 374,1 tys. i było niższe o 11,0 tys. osób względem roku poprzedniego. Spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w 23 powiatach województwa podkarpackiego.

W 2020 r. w województwie podkarpackim zlikwidowano 19,7 tys. miejsc pracy (o 7,0 tys. więcej aniżeli rok wcześniej), co stanowiło wzrost o 55,7%. Najwięcej – 8,1 tys. w jednostkach o liczbie pracujących od 10 do 49 osób (wzrost o 77,0%).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w urzędach pracy w końcu grudnia 2020 r. wyniosła 87,3 tys. osób (w tym 46,0 tys. kobiet) i była wyższa od notowanej w analogicznym okresie ubiegłego roku o 11,9 tys. osób (tj. o 15,7%), a także wzrosła o 36,2 tys. osób (o 29,3%) w porównaniu z 2015 r.

Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2020 r. wyniosła 9,1% i była o 1,2 p.proc. wyższa niż rok wcześniej. Na koniec 2015 roku stopa bezrobocia w województwie podkarpackim kształtowała się na poziomie 13,2%.

W 2020 r., po czterech latach wzrostu, przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim obniżyło się w odniesieniu do poprzedniego roku (o 2,3%).

W 2020 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w województwie podkarpackim kształtowało się na poziomie 4511,63 zł i było o 286,93 zł (tj. o 6,8%) wyższe niż przed rokiem, natomiast w relacji do 2015 r. wzrosło o 1140,16 zł (tj. o 33,8%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, a także zatrudnionych za granicą) w województwie podkarpackim w 2020 r. wyniosło 4707,81 zł i było o 319,65 zł (tj. o 7,3%) wyższe niż w 2019 r. W relacji do 2015 r. wzrosło o 1180,19 zł (tj. o 3,5%).

W końcu 2020 r. do rejestru REGON wpisanych było 188,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej (więcej o ponad 14,1% niż w 2015 r. i o 4,0% więcej niż w roku 2019). W przeliczeniu na 10 tys. ludności przypadało 888 podmiotów, podczas gdy w kraju 1219.

W 2020 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w większości prezentowanych obszarów gospodarki kształtował się na poziomie niższym w porównaniu z 2015 r. i 2019 r. Najbardziej pesymistycznie koniunktura oceniana była w kwietniu, co koreluje z okresem wprowadzenia w Polsce obostrzeń z powodu pandemii wywołanej przez wirus SARS-CoV-2.

Przyrost naturalny w województwie podkarpackim do 2019 r. przyjmował dodatnie wartości, natomiast w 2020 r. przyjął wartość ujemną, co oznacza, że liczba zgonów była większa od liczby urodzeń. Przyrost naturalny na 1000 ludności wynosił minus 2,1 (w kraju minus 3,2). Województwo podkarpackie należało w latach 2015-2020 do grupy województw „odpływowych”.

Executive summary

The results of the Labour Force Survey (LFS) in 2020 show a less favourable situation on the labour market than a year ago. In Podkarpackie Voivodship, the activity rate of the population aged 15 and over was the lowest in the analysed years 2015-2020 and amounted to 53.9% compared to 54.1% in 2019. However, an increase in the employment rate (by 0.2 pp) and a decrease in the unemployment rate (by 0.8 pp) were observed.

The number of employed persons in the national economy in Podkarpackie Voivodship in 2020 was 868.1 thousand and decreased by 6.6 thousand persons (i.e. 0.8%) compared to 2019, while in relation to 2015 there was an increase in the number of employed persons by 58.3 thousand (by 7.2%).

The average employment in Podkarpackie Voivodship in 2020 amounted to 374.1 thousand and was lower by 11.0 thousand persons in comparison to the previous year. The average employment fell in 23 powiats of Podkarpackie Voivodship.

In 2020, in Podkarpackie Voivodship 19.7 thousand jobs were liquidated (7.0 thousand more than in the previous year), which was an increase of 55.7%. Most of them - 8.1 thousand were in units employing from 10 to 49 persons, (an increase of 77.0%).

The number of registered unemployed in labour offices at the end of December 2020 amounted to 87.3 thousand persons (including 46.0 thousand women) and was higher than that recorded in the corresponding period of the previous year by 11.9 thousand persons (i.e. by 15.7%), while it increased by 36.2 thousand persons (by 29.3%) compared to 2015.

The registered unemployment rate was 9.1% at the end of 2020 and it was 1.2 pp higher than a year earlier. At the end of 2015, the unemployment rate in Podkarpackie Voivodship was 13.2%.

In 2020, after four years of growth, average employment in the enterprise sector in Podkarpackie Voivodship decreased with respect to the previous year (by 2.3%).

In 2020, the average gross monthly wage and salary in the national economy in Podkarpackie Voivodship amounted to PLN 4511.63 and was by PLN 286.93 (i.e. by 6.8%) higher than the year before, whereas in relation to 2015 it was higher by PLN 1140.16 (i.e. by 33.8%).

The average monthly gross wage and salary (excluding economic entities employing up to 9 persons and budgetary sphere units regardless of the number of employees, as well as persons employed abroad) in Podkarpackie Voivodship amounted to PLN 4707.81 in 2020 and was by PLN 319.65 (i.e. by 7.3%) higher than in 2019. In relation to 2015, it increased by PLN 1180.19 (i.e. by 3.5%).

At the end of 2020, 188.4 thousand national economy entities were registered in the REGON register (more than 14.1% more than in 2015 and 4.0% more than in the previous year). This was 888 entities per 10 thousand population, compared to 1219 entities in the country.

In 2020, the general business climate indicator in most of the presented areas of the economy was at a lower level compared to 2015 and 2019. The most pessimistic assessment of the business climate was made in April, which correlates with the period of introduction of restrictions in Poland due to the pandemic caused by the SARS-CoV-2 virus.

The natural increase in Podkarpackie Voivodship until 2019 took positive values, while in 2020 it took a negative value, which means that the number of deaths was greater than the number of births. The natural increase per 1000 population was minus 2.1 (in the country minus 3.2). Podkarpackie Voivodship belonged to the group of „outflow” voivodships in 2015-2020.

Rozdział 1. Podaż pracy

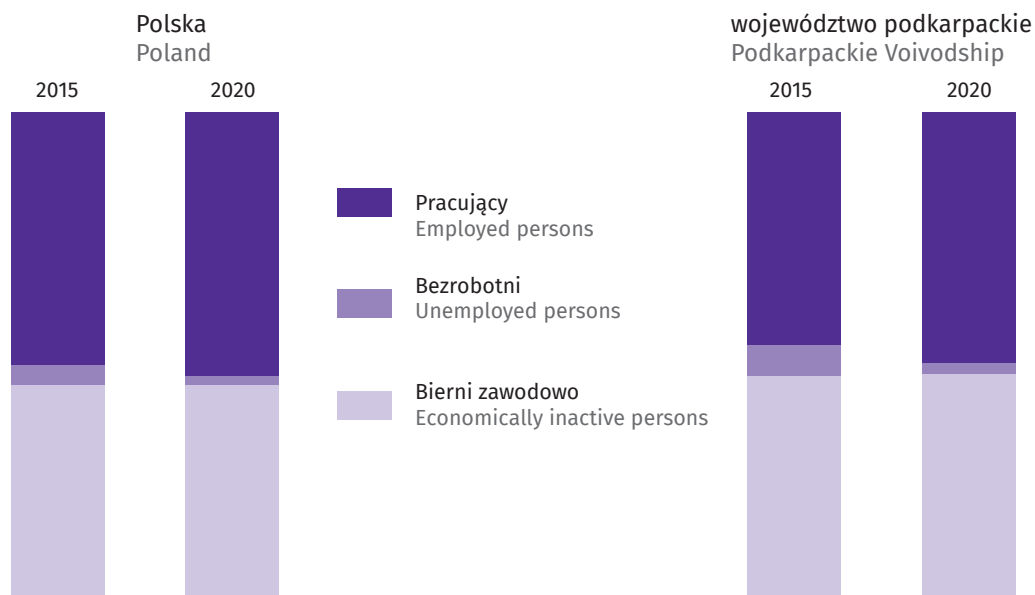
Chapter 1. Labour supply

Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej BAEL

W 2020 r. wśród ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej w województwie podkarpackim, aktywni zawodowo stanowili 53,9%, a bierni zawodowo 46,1% (w kraju odpowiednio 56,1% i 43,9%), natomiast w 2015 r. udziały te wyniosły odpowiednio 54,2% i 45,8% (wobec 56,2% i 43,8% w kraju).

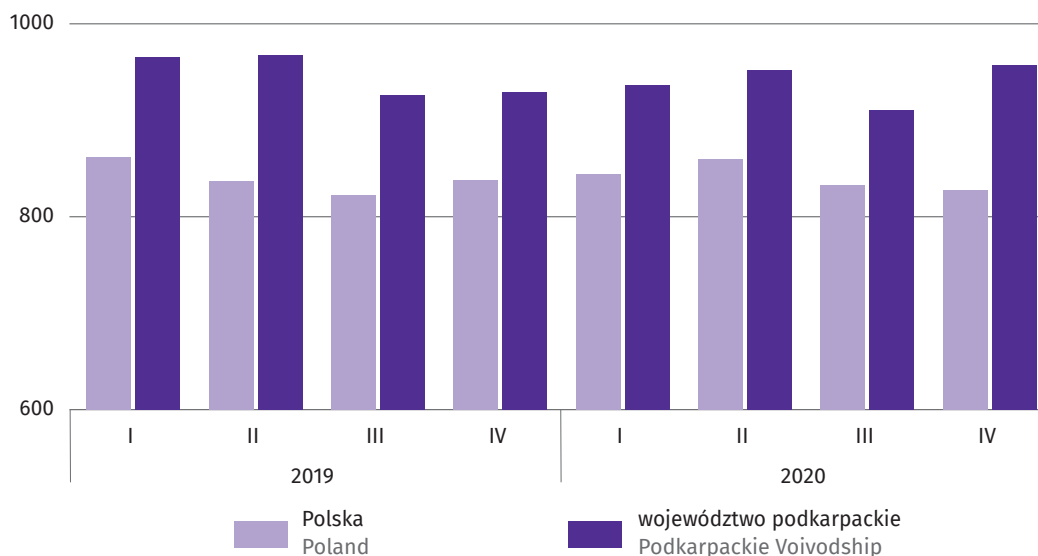
Wykres 1. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej

Chart 1. Structure of population aged 15 and over

Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu zatrudnienia pokazuje, że w województwie podkarpackim w analizowanych latach tylko w 2015 r. nie pracowała więcej niż połowa populacji (52,0%), natomiast w latach 2016-2020 grupa osób niepracujących (bezrobotnych i biernych zawodowo) systematycznie malała – z 49,4% do 48,4%. W Polsce na przestrzeni badanych lat udział osób niepracujących systematycznie malał i mieścił się w granicach 48,1% - 45,7%. Zbiorowość osób niepracujących składała się głównie z biernych zawodowo, czyli osób, które pozostają poza zasobami pracy. W 2020 r. ich udział w ogólnej liczbie niepracujących wyniósł 95,2% i wzrósł zarówno w porównaniu z 2015 r. (o 7,3 p.proc.), jak również w skali roku (o 0,9 p.proc.). W 2020 r. wśród ludności w wieku 15 lat i więcej status osoby bezrobotnej posiadało 2,3% i był to najmniejszy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej spośród badanych lat, natomiast w 2015 r. odnotowano największy odsetek w tej grupie osób – 6,3%.

Wykres 2. Liczba osób niepracujących na 1000 pracujących według kwartałów
 Chart 2. Number of unemployed persons per 1000 employed persons by quarters

Relacja liczby osób niepracujących do pracujących w IV kwartale 2020 r. pogorszyła się zarówno w skali roku, jak również kwartału i miała na to wpływ zmiana liczebności poszczególnych populacji, która mogła być następstwem skutków pandemii COVID-19.

W IV kwartale 2020 r. na 1000 pracujących w województwie podkarpackim przypadało 957 osób niepracujących, podczas gdy w kraju wskaźnik określający relację liczby osób niepracujących do pracujących wyniósł 828. Najniższy wskaźnik określający relację liczby osób niepracujących do liczby osób pracujących w województwie podkarpackim z prezentowanych okresów kwartalnych dla 2019 r. i 2020 r. zanotowano w III kwartale 2020 r. i wyniósł on 910 (w kraju w III kwartale 2019 r. – 822), natomiast najwyższy odnotowano w II kwartale 2019 r. – 968 (w kraju w I kwartale 2019 r. – 862).

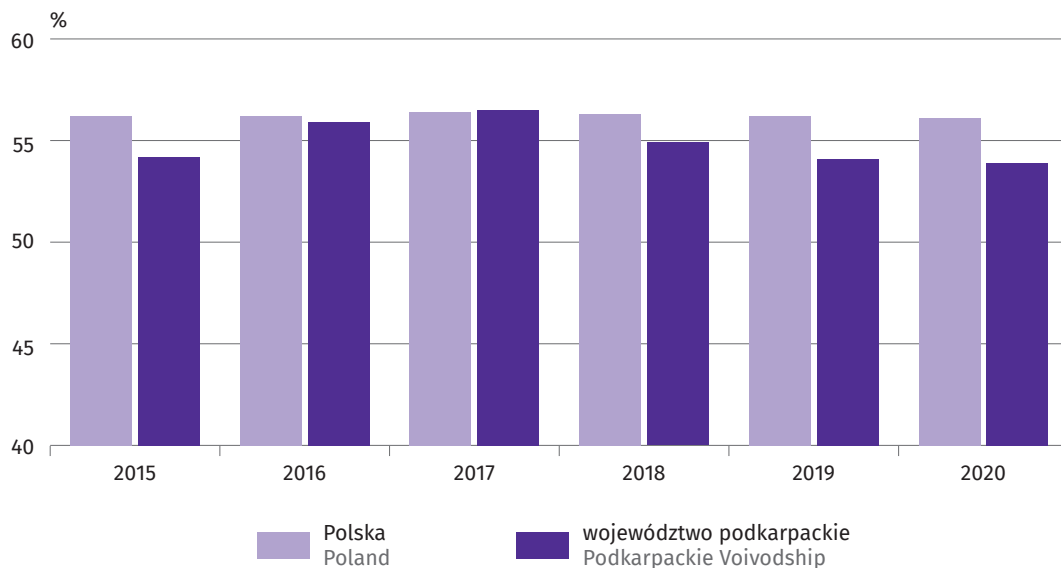
Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej

Pracujący i bezrobotni tworzą razem populację aktywnych zawodowo (podaż pracy), a udział tej zbiorowości wśród ludności w wieku 15 lat i więcej określa tzw. współczynnik aktywności zawodowej.

Pandemia mogła mieć negatywny wpływ na aktywność ekonomiczną osób na rynku pracy, co znajduje odzwierciedlenie w wysokości współczynnika aktywności zawodowej (spadek zarówno w stosunku do 2015 r., jak i 2019 r.).

W 2020 r. w województwie podkarpackim współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej według danych średniorocznych wyniósł 53,9% (w 2015 r. – 54,2%), co oznacza, że na każde 100 osób, które ukończyły 15 lat, 54 osoby były aktywne zawodowo, czyli miały pracę lub jej poszukiwały. Województwo podkarpackie, pod względem wartości tego miernika, uplasowało się na 14. pozycji w kraju (w 2015 r. na 13. pozycji). W skali kraju współczynnik ten w 2020 r. wyniósł 56,1% i zmniejszył się o 0,1 p.proc. w relacji do 2015 r.

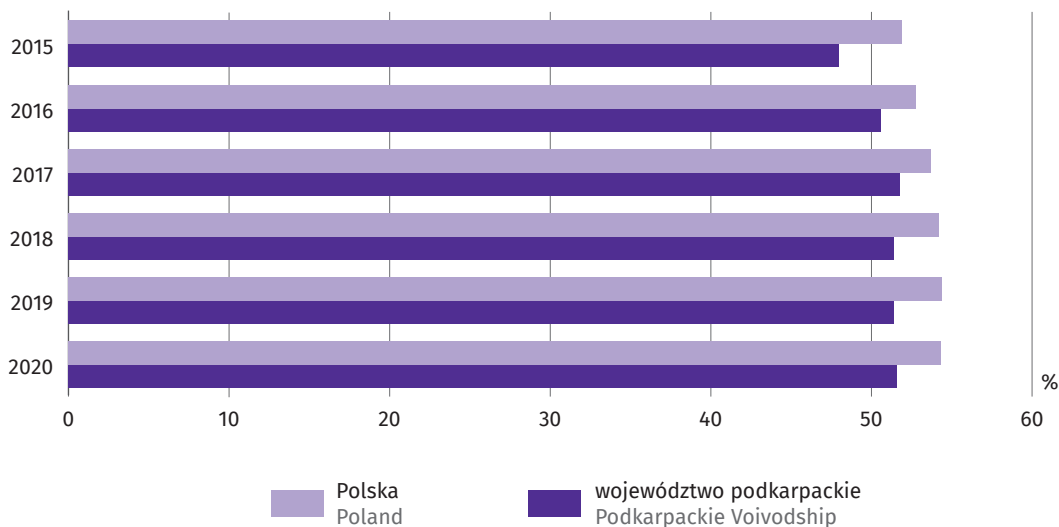
Wykres 3. Współczynnik aktywności zawodowej
 Chart 3. Activity rate

Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej

Miernikiem poziomu zatrudnienia jest wskaźnik zatrudnienia, oznaczający udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej. Wartość tego wskaźnika świadczy o stopniu wykorzystania kapitału ludzkiego.

Wykres 4. Wskaźnik zatrudnienia
 Chart 4. Employment rate

Pomimo pandemii utrzymała się tendencja wzrostowa wskaźnika zatrudnienia w okresie analizowanych lat. Na wzrost tego miernika wpływ mogło mieć m.in. wprowadzenie nowych zapisów dopuszczających pracę zdalną, co zwiększyło możliwość wykonywania pracy i miało ścisły związek z ogłoszonym w marcu 2020 r. stanem epidemii COVID-19.

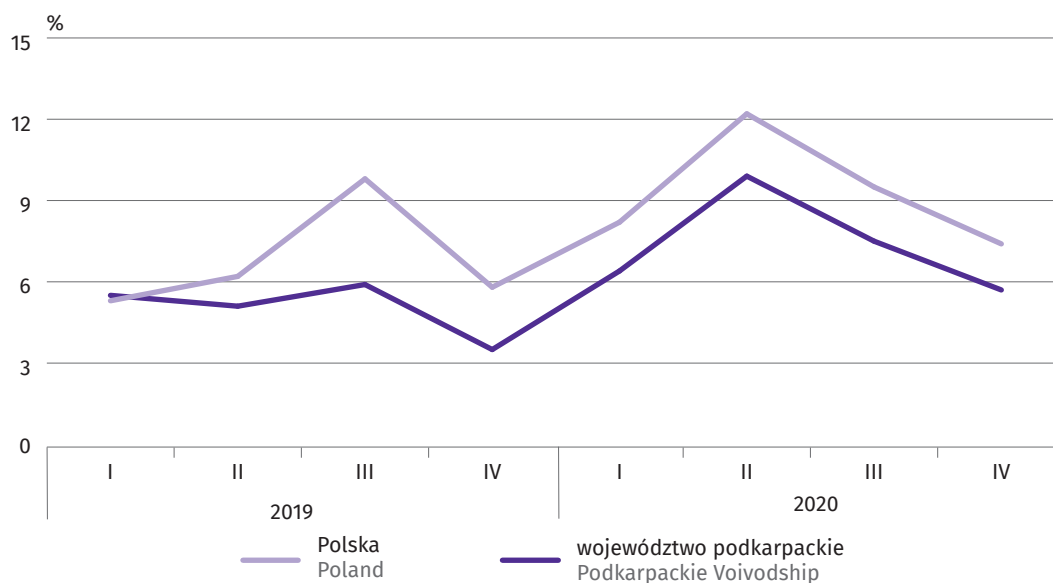
W 2020 r. wskaźnik zatrudnienia w województwie podkarpackim według danych średniorocznych wyniósł 51,6% (w Polsce – 54,3%), co oznacza, że na każde 100 osób, które ukończyły 15 lat, przypadało 52 pracujących. W porównaniu z krajem omawiany wskaźnik był niższy o 2,7 p.proc., a pod względem wartości wskaźnika w rankingu województw, podkarpackie uplasowało się na 14. miejscu (także 14. miejsce w 2015 r.). W województwie podkarpackim w 2020 r. odnotowano wzrost tego miernika zarówno w odniesieniu do 2015 r. (o 3,6 p.proc.), jak i w skali roku (o 0,2 p.proc.).

Pracujący, którzy nie pracowali, ale mają pracę według BAEL

W ramach tej zbiorowości wyróżniamy m.in. osoby¹, które jako przyczynę niewykonywania pracy w badanym tygodniu podały chorobę własną, urlop wypoczynkowy, opiekę nad dziećmi, a także osoby, które wskazały na przerwę w działalności zakładu pracy bezpośrednio związaną z pandemią.

Wykres 5. Udział pracujących, którzy nie pracowali, ale mają pracę do ogółu pracujących według kwartałów

Chart 5. Share of employed persons who did not work but have a job to total employed persons by quarters

Pod koniec marca 2020 r., ale też w kolejnych kwartałach 2020 r., nastąpił znaczny wzrost odsetka pracujących, którzy czasowo nie wykonywali swojej pracy z różnych powodów i mogło mieć to związek z sytuacją epidemiczną.

W IV kwartale 2020 r. w województwie podkarpackim 47 tys. osób posiadało pracę, ale jej nie wykonywało w badanym tygodniu, co stanowiło 5,7% ogółu pracujących. Natomiast w kraju takich osób było 1222 tys. i stanowiły one 7,4% ogółu pracujących. Najbardziej widoczny wzrost, zarówno w kraju, jak i w województwie,

¹ W przypadku sprawowania opieki nad dziećmi oraz przerwy w działalności zakładu długość przerwy w pracy powinna wynosić do 3 miesięcy lub powyżej 3 miesięcy pod warunkiem, że osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

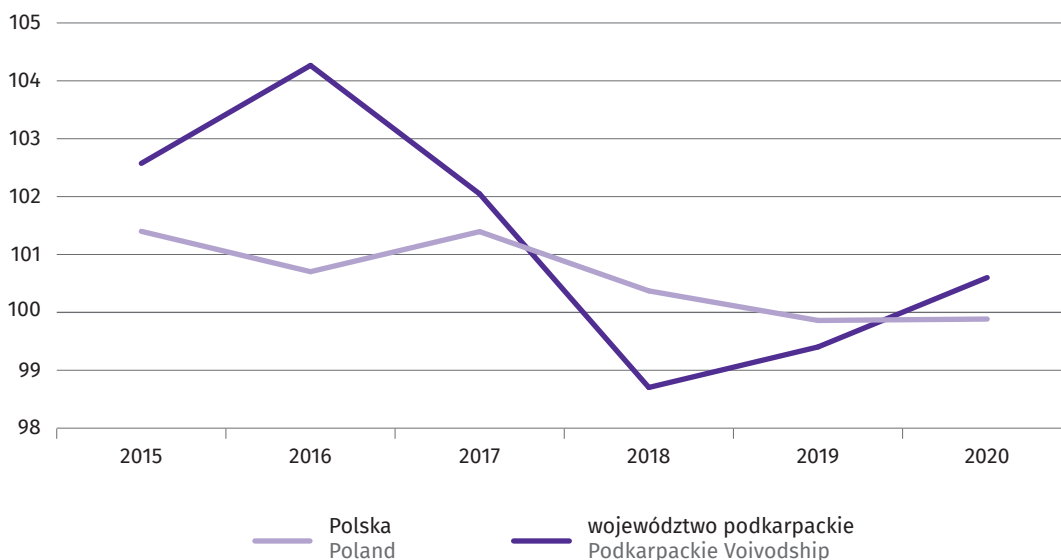
odsetka tych osób zaobserwowano w II kwartale 2020 r. i wyniósł on odpowiednio 12,2% i 9,9%. Spośród województw, pod względem udziału tych osób, najwyższy odsetek w II kwartale 2020 r. odnotowano w województwie dolnośląskim (18,1%), a najniższy w podlaskim (9,3%).

Pracujący według BAEL

W 2020 r. populacja pracujących w województwie podkarpackim wyniosła 837 tys. osób i stanowiła 5,1% ogółu pracujących w kraju. Liczba pracujących wzrosła zarówno w porównaniu z 2015 r. o 40 tys. osób (tj. o 5,0%), jak i w odniesieniu do poprzedniego roku o 5 tys. osób (tj. o 0,6%). Poziom zaangażowania zawodowego mężczyzn był wyższy niż kobiet (56,9% wobec 43,1%) pomimo wzrastającego od lat udziału kobiet na rynku pracy. Wyższy był również wśród mieszkańców wsi niż miast (58,5% wobec 41,5%). W 2020 r. udział pracujących w stosunku do aktywnych zawodowo był najwyższy spośród analizowanych lat i wyniósł 95,7%, tj. więcej niż w 2019 r. (o 0,8 p.proc.) i więcej niż w 2015 r. (o 7,2 p.proc.). W Polsce w 2020 r. liczba ludności pracującej wyniosła 16442 tys. osób i wzrosła o 2,2% w odniesieniu do 2015 r., natomiast obniżyła się nieznacznie w relacji do 2019 r. (o 0,1%).

Wykres 6. Dynamika liczby pracujących w wieku 15 lat i więcej (rok poprzedni=100)

Chart 6. Dynamics of the number of employed persons aged 15 and over (previous year=100)

Nowa forma wykonywania pracy, tj. możliwość pracy zdalnej, jak i częściowe zniesienie obostrzeń mogło mieć wpływ na zwiększenie liczby osób pracujących w województwie podkarpackim, co widoczne jest wyraźnie w danych kwartalnych 2020 r. Wzrost w III kwartale względem II kwartału 2020 r. spowodowany był prawdopodobnie poluzowaniem obostrzeń „antycovidowych” i ponowne zaostrzenie w kolejnym kwartale ze względu na wzrost zachorowań, spowodowało ponowny spadek pracujących względem poprzedniego kwartału.

Bezrobotni według BAEL

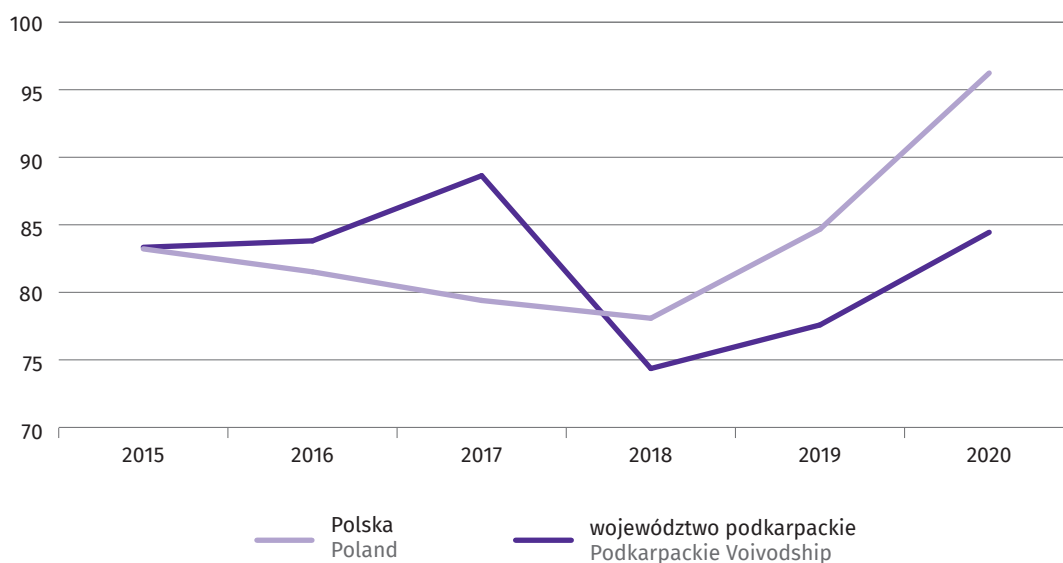
Populacja bezrobotnych w 2020 r. w województwie podkarpackim wyniosła 38 tys. osób i stanowiła 7,1% ogółu bezrobotnych w kraju. Liczba bezrobotnych obniżyła się zarówno w porównaniu z 2015 r. o 67 tys. osób (tj. o 63,8%), jak również w odniesieniu do 2019 r. o 7 tys. osób (tj. o 15,6%). Według miejsca zamieszkania większość w tej grupie stanowili mieszkańcy wsi (63,2%), natomiast ze względu na płeć, zarówno udział kobiet,

jak i mężczyzn był jednakowy (wyniósł po 50,0%). W 2020 r. udział bezrobotnych w stosunku do aktywnych zawodowo był najniższy spośród analizowanych lat i wyniósł 4,3%, tj. mniej niż w 2015 r. (o 7,4 p.proc.) i mniej niż w 2019 r. (o 0,8 p.proc.). W Polsce w 2020 r. liczba bezrobotnych wyniosła 537 tys. osób i obniżyła się zarówno w odniesieniu do 2015 r., jak i 2019 r. (odpowiednio o 58,8% i o 3,8%).

Jednak samo zjawisko zmniejszania się zbiorowości bezrobotnych nie zawsze jest równoznaczne z podjęciem pracy, może być też wynikiem odpływu tych osób z rynku pracy. Na wzrost liczby osób bezrobotnych na przestrzeni kolejnych kwartałów 2020 r. wpływ mogła mieć utrata pracy związana z pandemią m.in. likwidacja zakładu lub stanowiska pracy. Wzrost ten widoczny był w II i IV kwartale względem poprzednich okresów oraz spadek w III kwartale względem poprzedniego kwartału 2020 r. Wpływ na to mógł mieć wprowadzony „lockdown”, co ograniczało możliwość poszukiwania pracy już pod koniec I kwartału, a następnie w III kwartale – poluzowanie wcześniejszych restrykcji.

Wykres 7. Dynamika liczby bezrobotnych w wieku 15 lat i więcej (rok poprzedni=100)

Chart 7. Dynamics of the number of unemployed persons aged 15 and over (previous year=100)

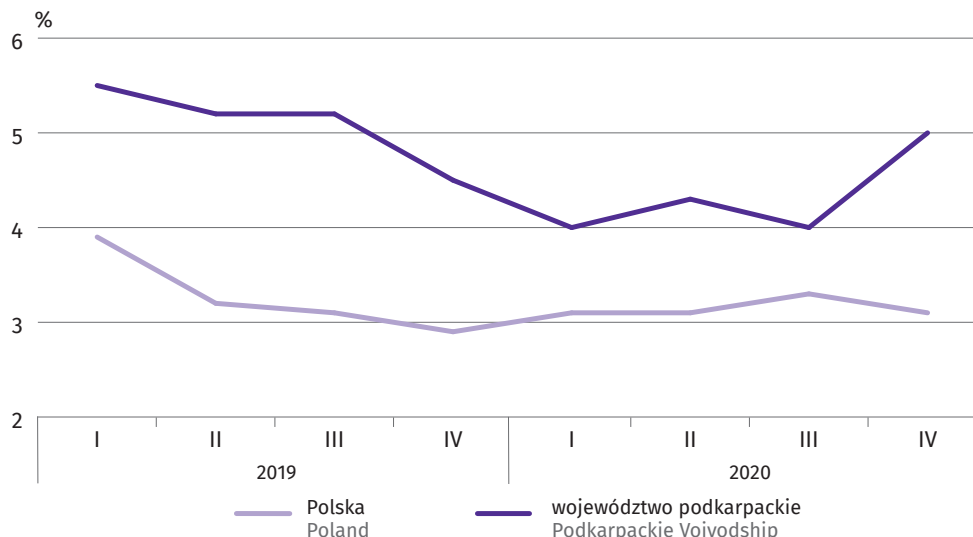

Stopa bezrobocia według BAEL

Porównanie stopy bezrobocia w 2020 r. z analogicznymi kwartałami 2019 r. wskazuje, że po trendzie spadkowym sprzed pandemii, już od II kwartału 2020 r. notowano jej wzrost, na co m.in. wpływ mogła mieć sytuacja epidemiczna.

W IV kwartale 2020 r. stopa bezrobocia służąca do oceny natężenia bezrobocia wyniosła 5,0%. Oznacza to, że wśród aktywnych zawodowo, co dwudziesta osoba była bez pracy. Wskaźnik ten dla województwa podkarpackiego był wyższy o 1,9 p.proc. od wskaźnika ogólnokrajowego, a pod względem wielkości tego miernika województwo podkarpackie znalazło się na 16. miejscu w kraju (w IV kwartale 2019 r. na 15. pozycji, natomiast w III kwartale 2020 r. na 13. pozycji).

Wykres 8. Stopa bezrobocia według kwartałów
Chart 8. Unemployment rate by quarters

Najniższą stopę bezrobocia w województwie podkarpackim z prezentowanych okresów kwartalnych zanotowano w I i III kwartale 2020 r. i wyniosła ona po 4,0% (w kraju w IV kwartale 2019 r. – 2,9%), natomiast najwyższą (5,5%) w I kwartale 2019 r. (w kraju także w I kwartale 2019 r. – 3,9%).

Pracujący w gospodarce narodowej

W omawianych latach liczba pracujących² w województwie podkarpackim systematycznie wzrastała. W latach 2015-2019 łączny wzrost liczby pracujących wyniósł 8,0%. W skali kraju liczba pracujących wzrosła w badanym okresie o 8,8%. Wzrost liczby pracujących odnotowano we wszystkich województwach, w tym największy w mazowieckim (12,3%), następnie w pomorskim (12,1%) i małopolskim (11,7%), najniższy natomiast w świętokrzyskim (4,5%). Województwo podkarpackie uplasowało się na 8. miejscu.

W porównaniu z 2019 r. sytuacja na rynku pracy uległa pogorszeniu. Na koniec 2020 roku liczba pracujących w województwie podkarpackim wyniosła 868,1 tys. i zmniejszyła się, w porównaniu z 2019 r., o 6,6 tys. osób (o 0,8%) i jest to pierwszy odnotowany spadek w badanym okresie. W Polsce liczba pracujących zmalała o 100,7 tys. (o 0,6%). W dwóch województwach liczba pracujących nieznacznie wzrosła w stosunku do 2019 r. – w dolnośląskim (o 0,3%) i małopolskim (o 0,1%). W ogólnej liczbie pracujących w województwie podkarpackim w 2020 r., podobnie jak w kraju, przeważali mężczyźni, których udział wyniósł 52,3% (w Polsce 52,8%). W 2019 r. było to 52,3% (wobec 52,7%), a w 2015 r. – 51,8% (52,2%).

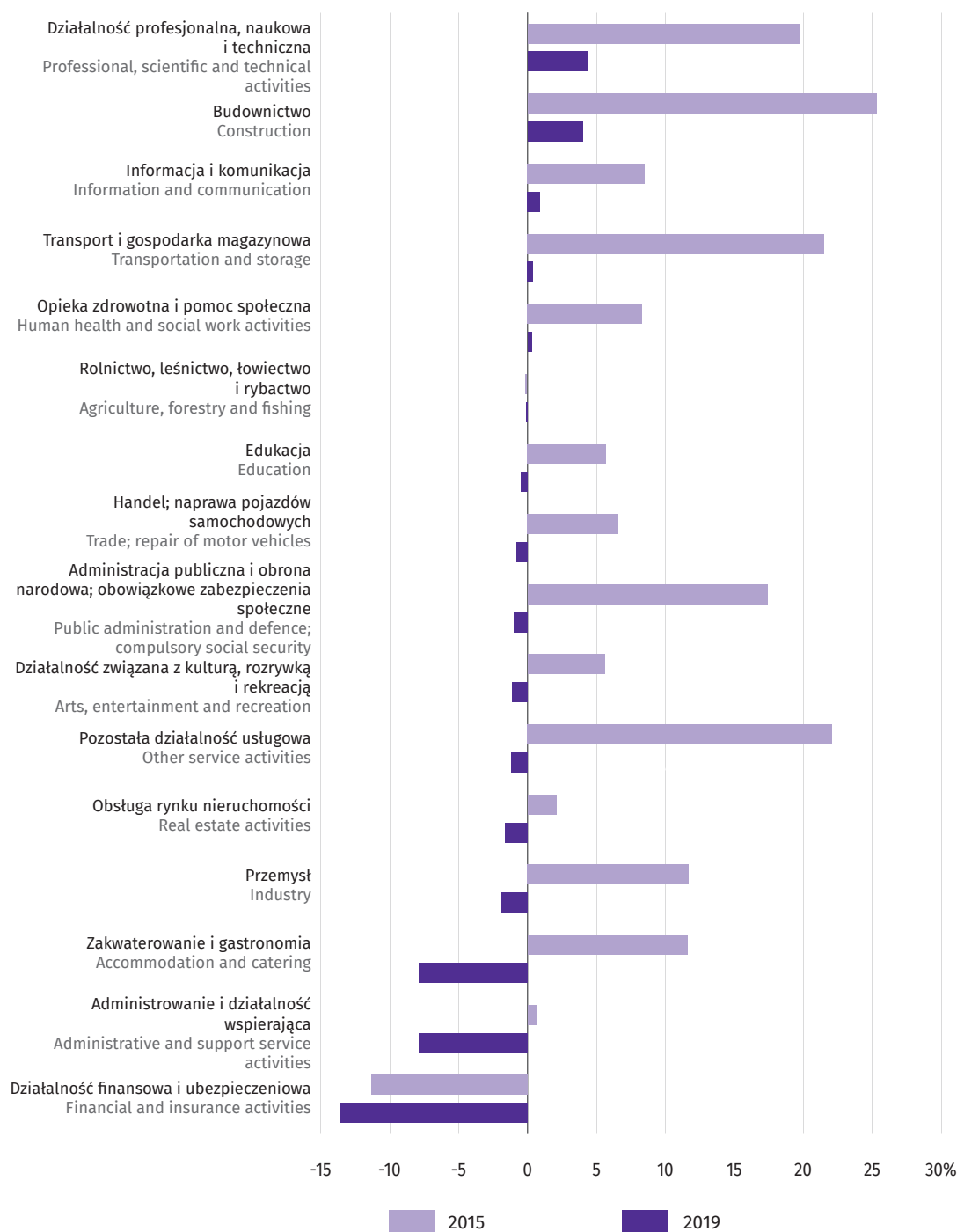
W województwie podkarpackim w większości sekcji PKD, w porównaniu z 2019 r., odnotowano spadek liczby pracujących. Największą dynamikę zmian wskazującą spadek liczby pracujących, odnotowano w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 13,6%, tj. 1,3 tys. osób), następnie w sekcji administrowanie i działalność wspierająca (7,9%, tj. 1,8 tys.) oraz zakwaterowanie i gastronomia (7,9%, tj. 0,9 tys.). Ponadto zmniejszenie liczby pracujących w stosunku do 2019 r. miało miejsce także w sekcjach: przemysł (o 1,9%), obsługa rynku nieruchomości (o 1,6%), pozostała działalność usługowa (o 1,2%), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 1,1%), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (o 1,0%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 0,8%), edukacja (o 0,5%).

² Pracujący według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Zwiększenie liczby pracujących w 2020 r., w porównaniu z 2019 r., odnotowano natomiast w ramach działalności podmiotów należących do sekcji: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 4,4%), budownictwo (o 4,0%), informacja i komunikacja (o 0,9%), transport i gospodarka magazynowa (o 0,4%) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 0,3%).

Wykres 9. Zmiana liczby pracujących w gospodarce narodowej w wybranych sekcjach PKD w województwie podkarpackim. Stan w dniu 31 grudnia 2020 r.

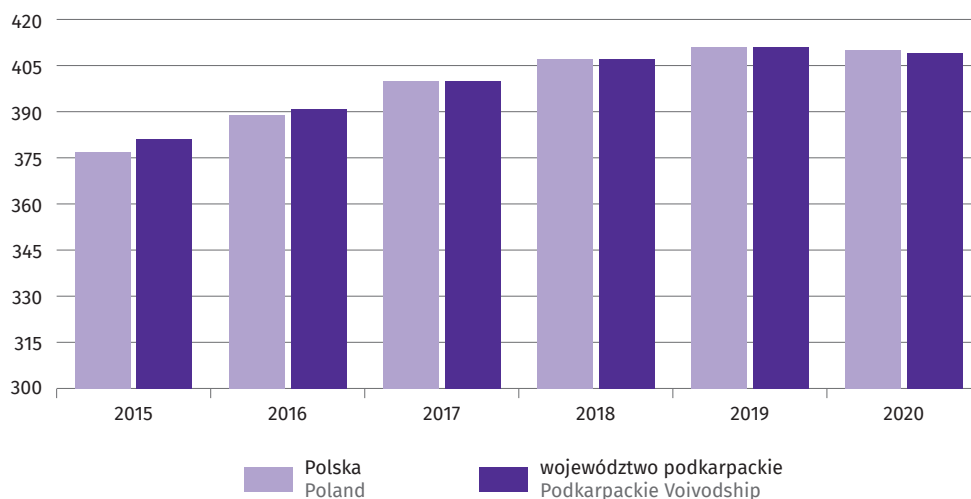
Chart 9. Change of the number of persons employed in the national economy in selected NACE sections in Podkarpackie Voivodship. As of 31 December 2020

Liczba pracujących w gospodarce narodowej na 1000 ludności w ostatnich latach systematycznie rosła, jednak w 2020 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyła się zarówno w Polsce (z 411 do 410 osób), jak i w województwie podkarpackim (z 411 do 409 osób). Jedynie w województwie dolnośląskim odnotowano wzrost o 3 osoby (z 402 do 405). Największy spadek wystąpił w województwie lubuskim (o 7 osób, z 357 na 350).

Wykres 10. Pracujący na 1000 ludności

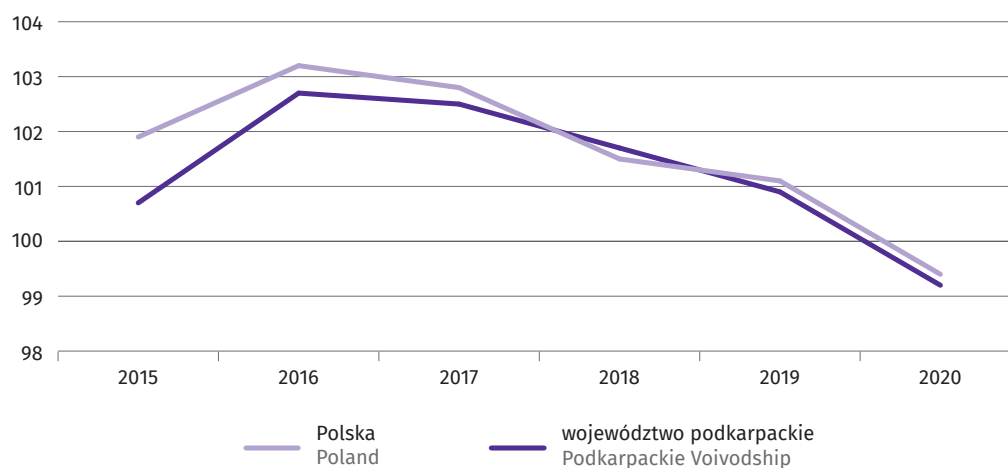
Chart 10. Employed persons per 1000 population

W badanym okresie począwszy od 2016 r. można zaobserwować malejącą dynamikę liczby pracujących, jednak dopiero w 2020 r., zarówno w województwie jak i w kraju, po raz pierwszy wskaźnik ten przyjął wartość ujemną, na co mogła mieć wpływ pandemia COVID-19.

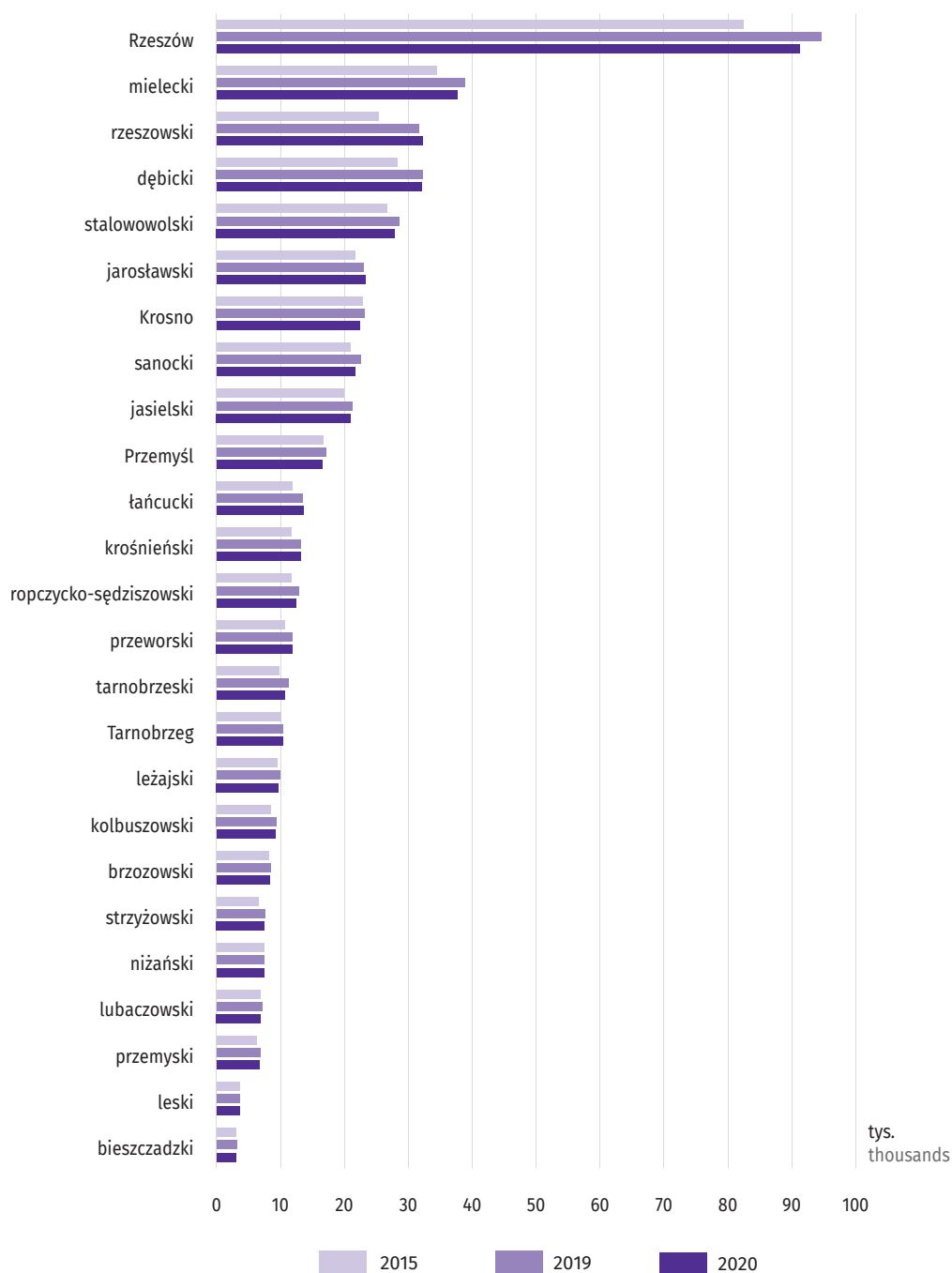
Wykres 11. Dynamika liczby pracujących (rok poprzedni = 100)

Chart 11. Dynamics of the number of employed persons (previous year=100)

W województwie podkarpackim liczba pracujących w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób (według faktycznego miejsca pracy) w końcu 2020 r. wyniosła 460,1 tys. osób i stanowiła 4,8% ogółu pracujących w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się o 9,0 tys. osób, tj. o 1,9% (w kraju spadek o 1,3%). Względem 2019 r. liczba pracujących zmniejszyła się w osiemnastu powiatach, w tym najbardziej w bieszczadzkiem (o 7,1%). Na kolejnym miejscu znalazł się powiat tarnobrzeski (o 4,6%) i sanocki (o 4,3%). W sześciu powiatach odnotowano wzrost, w tym największy w powiecie rzeszowskim (o 2,0%), następnie w jarosławskim (o 1,3%). Natomiast w powiecie krośnieńskim liczba pracujących pozostała na poziomie z 2019 r.

Wykres 12. Pracujący^a według powiatów w województwie podkarpackim
 Chart 12. Employed persons^a by powiats in Podkarpackie Voivodship

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, a także zatrudnionych za granicą.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons and budgetary sphere units regardless of the number of employees, as well as persons employed abroad.

Wśród powiatów województwa podkarpackiego, w porównaniu z 2015 r., wzrost liczby pracujących wystąpił w 20 powiatach, w tym największy w powiecie rzeszowskim (o 27,2%). Dwucyfrowy wzrost zaobserwowano także w powiatach: strzyżowskim (o 15,4%), łańcuckim (o 14,0%), dębickim (o 13,6%), krośnieńskim (o 12,2%),

przeworskim (o 11,5%), Rzeszowie (o 10,6%) i kolbuszowskim (o 10,0%). Spadek liczby pracujących zanotowano w 5 powiatach, największy w Krośnie (o 2,3%), a najmniejszy w bieszczadzkiem (o 0,2%).

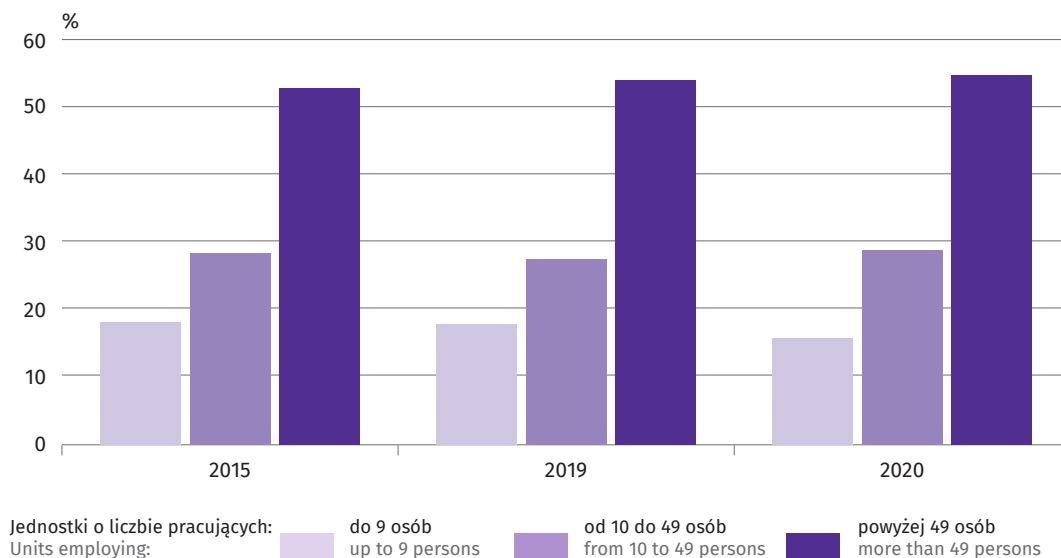
Przeciętne zatrudnienie³ w województwie podkarpackim w 2020 r. wyniosło 374,1 tys. osób i w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyło się o 11,0 tys. osób (o 2,9%). W kraju, w stosunku do 2019 r., przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się o 1,7%. W województwie spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w 23 powiatach, w tym największy w powiecie sanockim (o 8,3%), następnie w Krośnie (o 7,3%) i w Tarnobrzegu (o 6,0%). Natomiast wzrost zanotowano jedynie w powiatach przemyskim (o 2,4%) i przeworskim (o 1,3%).

W porównaniu z 2015 r. wzrost przeciętnego zatrudnienia w 2020 r. wystąpił w 20 powiatach. Największy był w powiecie rzeszowskim (o 28,7%), natomiast spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w 5 powiatach, w tym największy w Przemyśle (o 8,8%).

Badanie popytu na pracę realizowane jest metodą reprezentacyjną z częstotliwością kwartalną na formularzu Z-05. Obejmuje ono podmioty gospodarki narodowej zatrudniające przynajmniej 1 osobę. Z badania tego wynika, że na koniec 2020 r. większość z nich (71,2%) stanowili pracownicy sektora prywatnego. Ponad połowa ogółu pracujących to pracownicy dużych jednostek (o liczbie pracujących powyżej 49 osób). Średnie jednostki (od 10 do 49 osób pracujących) skupiały 29,0% ogółu pracujących, natomiast w małych podmiotach (do 9 osób pracujących) pracowało 15,9% ogółu pracujących. Porównując udział pracujących w 2020 r. w zależności od wielkości jednostki w ogólnej liczbie pracujących, w stosunku do 2019 r., największy spadek odnotowano w przypadku najmniejszych jednostek (o 14,9%). W podmiotach z liczbą pracujących powyżej 49 osób spadek ten wyniósł 2,0%, natomiast w jednostkach, w których pracowało od 10 do 49 osób odnotowano wzrost o 0,7%.

Wykres 13. Pracujący według wielkości jednostek w województwie podkarpackim

Chart 13. Employed persons by unit size in Podkarpackie Voivodship

W 2020 r. w województwie podkarpackim zlikwidowano 19,7 tys. miejsc pracy, co stanowi wzrost o 55,7% w porównaniu z 2019 r., w którym zlikwidowano 12,7 tys. miejsc pracy i był to najwyższy wynik na tle kraju. Na drugim miejscu znalazło się województwo podlaskie (wzrost o 50,0%). Natomiast spadek liczby zlikwidowanych miejsc pracy zaobserwowano w ośmiu województwach, w tym największy w województwie łódzkim (o 11,1%).

Likwidacja miejsc pracy w województwie podkarpackim miała miejsce głównie w jednostkach należących do sektora prywatnego (92,2%). Pod względem wielkości jednostek najwięcej miejsc pracy (41,0%) zlikwidowano w jednostkach

³ Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

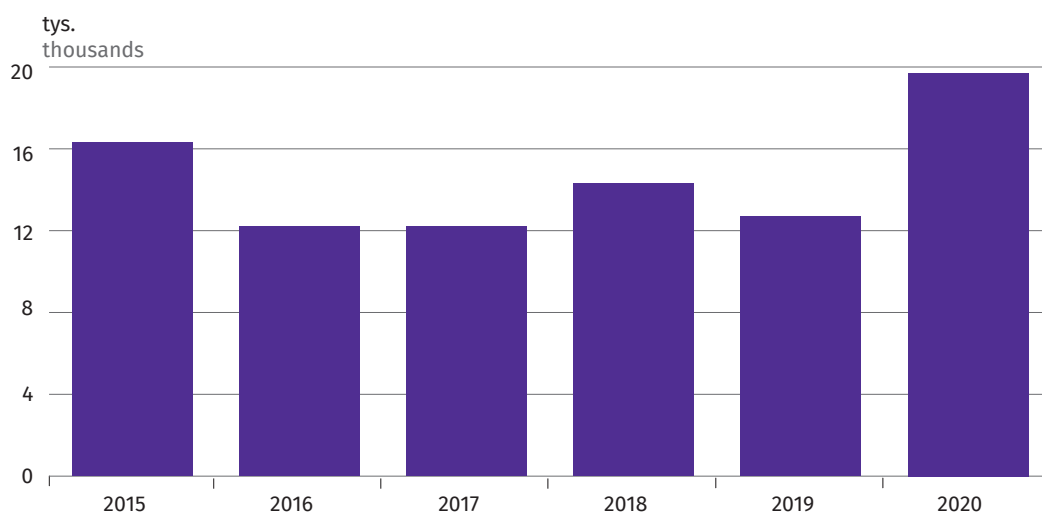
o liczbie pracujących od 10 do 49 osób, następnie w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 49 osób (31,6%), a najmniej licznie miejsca pracy były likwidowane w jednostkach o wielkości do 9 osób pracujących (27,4%).

Biorąc pod uwagę sytuację w poszczególnych kwartałach najwięcej miejsc pracy zlikwidowano w pierwszym kwartale 2020 r. (7,7 tys.), a najmniej w trzecim kwartale (3,4 tys.).

W porównaniu z 2019 r., w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 49 osób w 2020 r. zlikwidowano 6,2 tys. miejsc pracy (o 94,2% więcej), w jednostkach o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – 8,1 tys. (o 77,0% więcej), a w jednostkach o wielkości do 9 osób pracujących – 5,4 tys. (więcej o 10,5%).

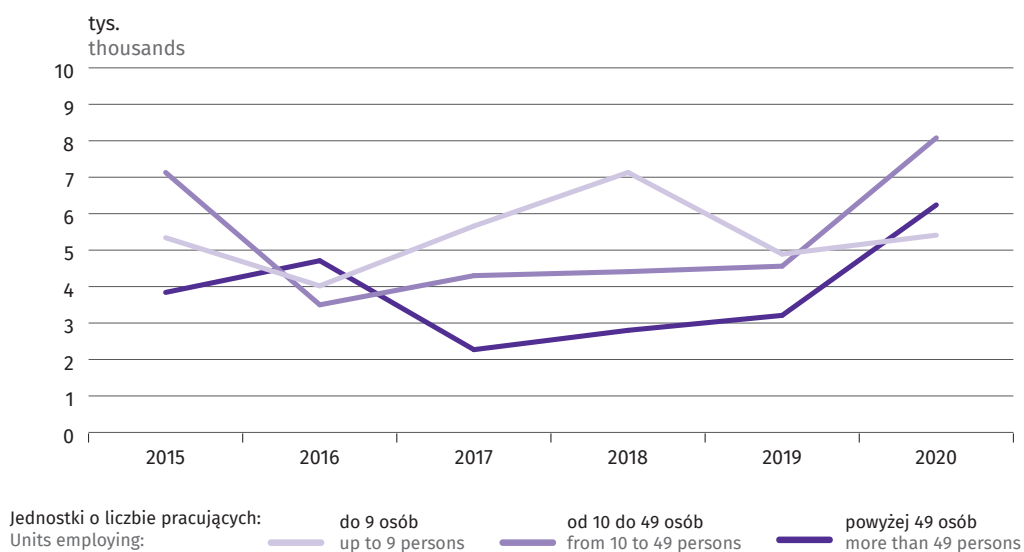
Wykres 14. Zlikwidowane miejsca pracy w województwie podkarpackim

Chart 14. Liquidated jobs in Podkarpackie Voivodship

Wykres 15. Zlikwidowane miejsca pracy według wielkości jednostek w województwie podkarpackim

Chart 15. Liquidated jobs by unit size in Podkarpackie Voivodship

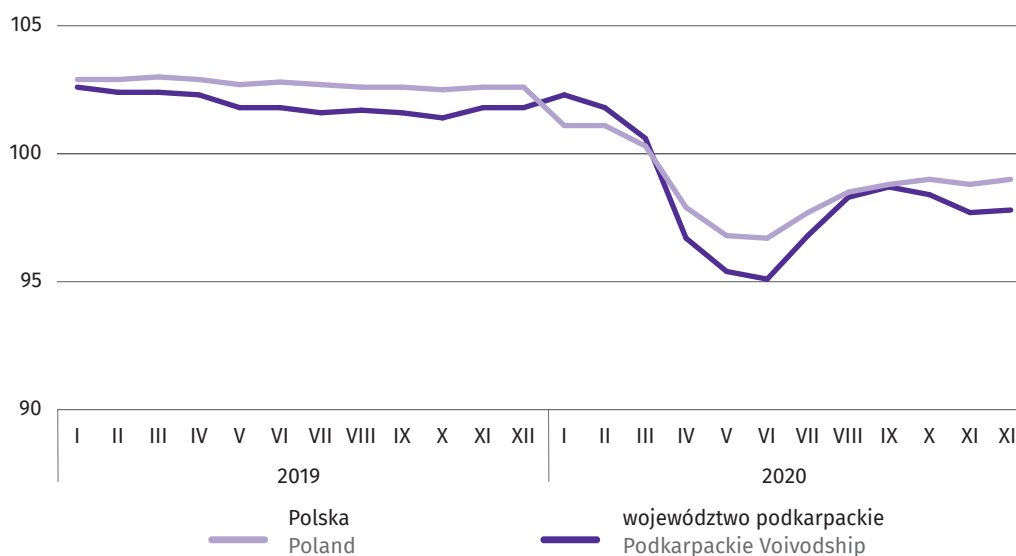

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

W 2020 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim ukształtowało się na poziomie 244,0 tys. osób i było o 9,0% wyższe niż w 2015 r., natomiast w relacji do poprzedniego roku było o 2,3% niższe. W kraju przeciętne zatrudnienie wzrosło w odniesieniu do 2015 r. (o 12,9%), natomiast obniżyło się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 1,1%).

Wykres 16. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (analogiczny okres poprzedniego roku=100)

Chart 16. Dynamics of average employment in the enterprise sector (corresponding period of the previous year=100)

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną i jej wpływem na rynek pracy, której pośrednim skutkiem mogło być ograniczanie zatrudnienia, przede wszystkim w okresie od kwietnia do czerwca 2020 r., widać było z miesiąca na miesiąc znaczące spadki przeciętnego zatrudnienia, które nie występowały tak wyraźnie w poprzednich latach.

W przypadku danych odnoszących się do przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw na spadek zatrudnienia wpływ miało m.in. zmniejszenie wymiaru etatów, a także rozwiązywanie z pracownikami umów o pracę, czy też pobieranie przez pracowników zasiłków opiekuńczych, chorobowych oraz przebywanie na urloпах bezpłatnych.

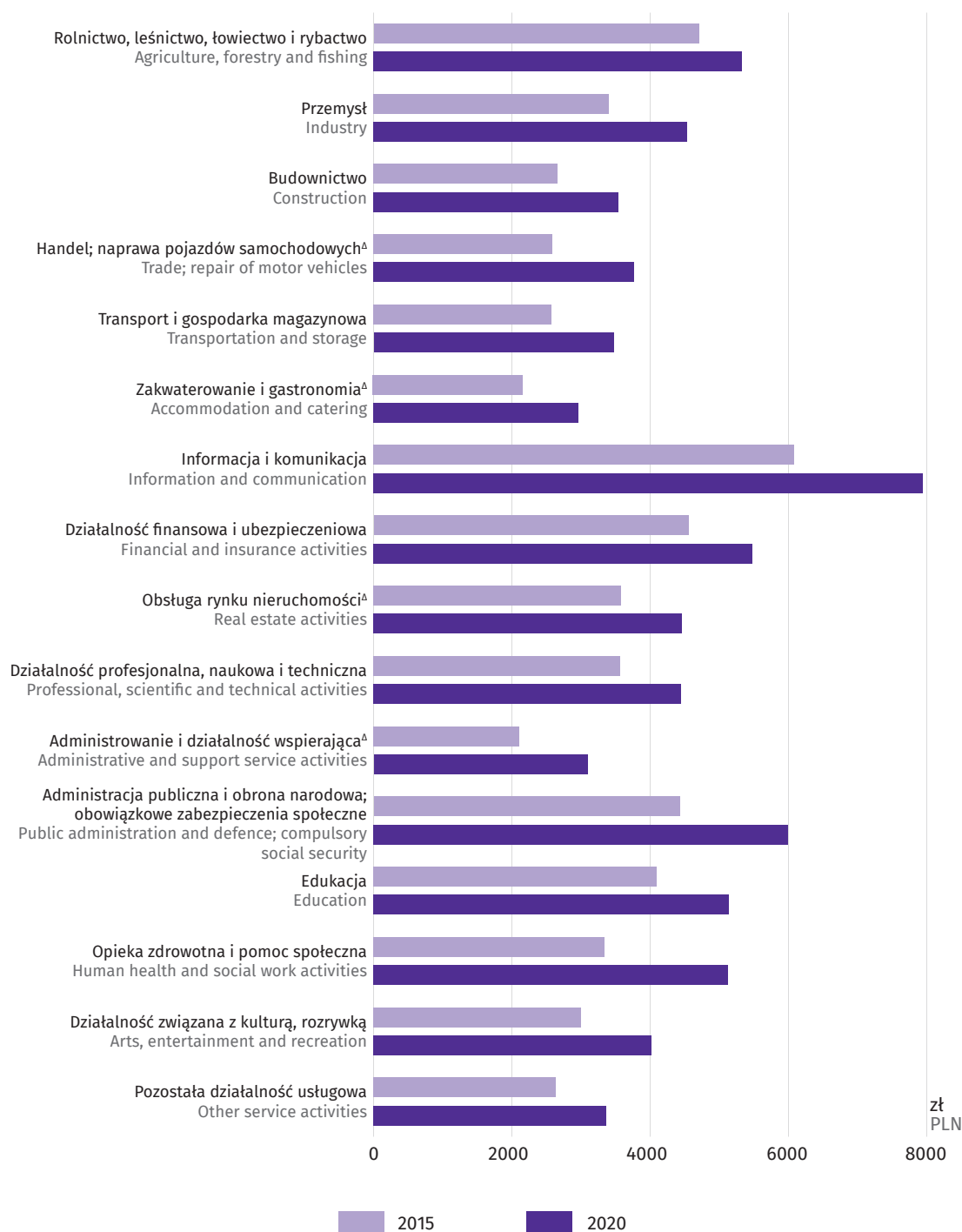
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto

Analizując kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę⁴ od 2015 r. można zaobserwować z roku na rok tendencję wzrostową. W 2015 r. minimalne wynagrodzenie brutto wyniosło 1750 zł, w 2016 r. – 1850 zł, w 2017 r. – 2000 zł, w 2018 r. – 2100 zł, w 2019 r. – 2250 zł, natomiast w 2020 r. – 2600 zł.

W 2020 r. w województwie podkarpackim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej ukształtowało się na poziomie 4511,63 zł i było o 286,93 zł (tj. o 6,8%) wyższe niż przed rokiem, natomiast w relacji do 2015 r. było wyższe o 1140,16 zł (tj. o 33,8%).

⁴ Na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207)

Wykres 17. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto^a w województwie podkarpackim
Chart 17. Average monthly gross wage and salary^a in Podkarpackie Voivodship

a W gospodarce narodowej.

a In the national economy.

W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2020 r. wyniosło 5226,00 zł. W porównaniu z 2019 r. wzrosło o 6,2%, natomiast w odniesieniu do 2015 r. wzrosło o 1318,15 zł (tj. o 33,7%).

W 2020 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie podkarpackim zanotowano w sekcji informacja i komunikacja – 7937,78 zł, a najniższe w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 2959,86 zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrosło we wszystkich sekcjach PKD od 2,6% w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie, do 16,9% w informacji i komunikacji.

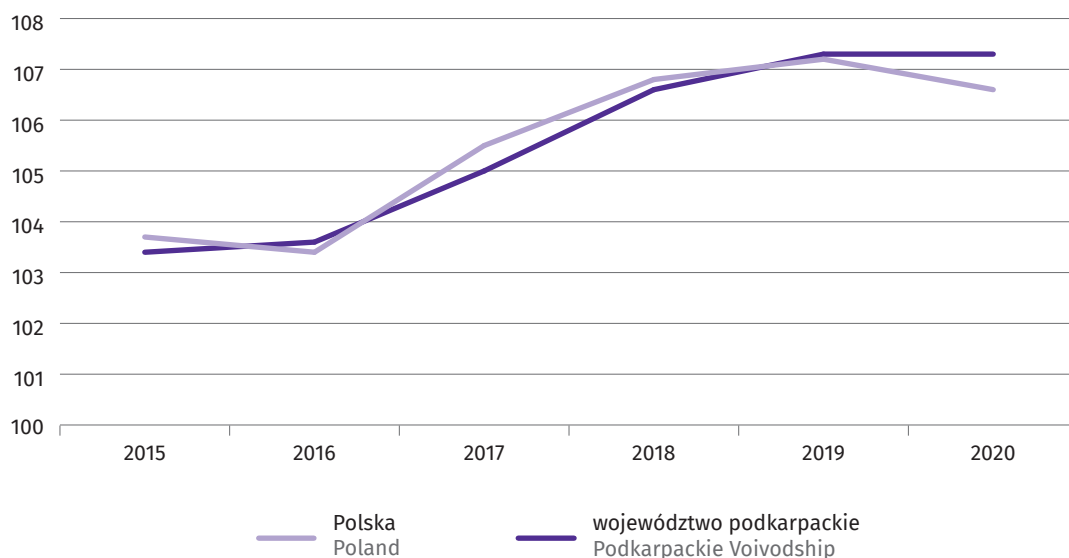
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, a także zatrudnionych za granicą) w województwie podkarpackim w 2020 r. wyniosło 4707,81 zł i było o 319,65 zł (tj. o 7,3%) wyższe niż w 2019 r. W relacji do 2015 r. wzrosło o 1180,19 zł (tj. o 33,5%).

W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2020 r. wyniosło 5523,32 zł. W porównaniu z 2019 r. wzrosło o 341,69 zł (tj. o 6,6%), natomiast w odniesieniu do 2015 r. wzrosło o 1372,46 zł (tj. o 33,1%).

W 2020 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie podkarpackim zanotowano w sekcji informacja i komunikacja – 8418,82 zł, a najniższe w sekcji administrowanie i działalność wspierająca – 3034,23 zł.

Wykres 18. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto^a (rok poprzedni=100)

Chart 18. Dynamics of the average monthly gross wage and salary^a (previous year=100)

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, a także zatrudnionych za granicą.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons and budgetary sphere units regardless of the number of employees, as well as persons employed abroad.

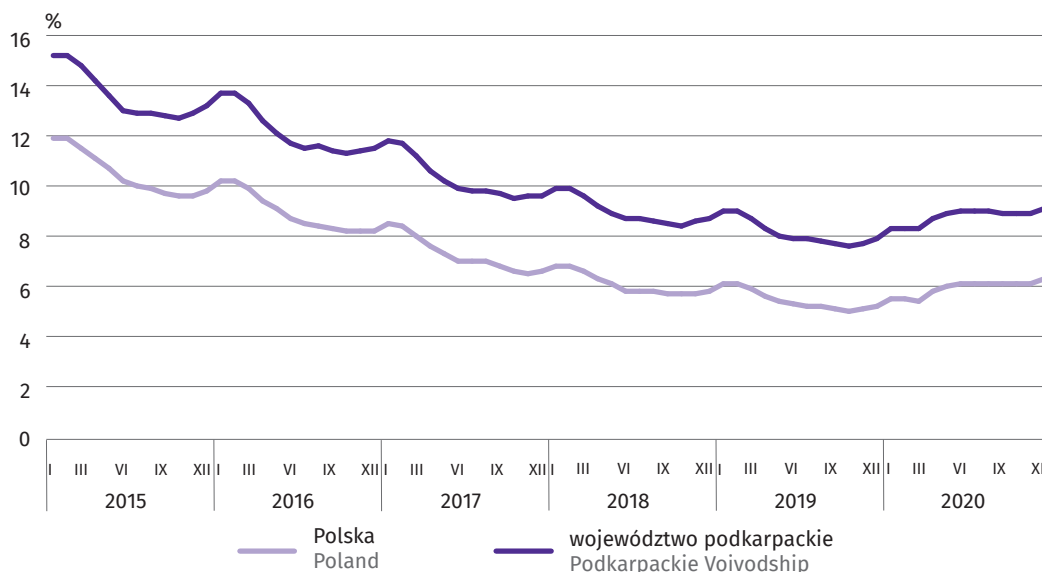
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, wzrosło we wszystkich sekcjach PKD od 2,3% w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo do 18,4% w sekcji informacja i komunikacja. W relacji do 2019 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło we wszystkich podkarpackich powiatach od 3,6% w powiecie stalowowolskim do 11,1% w powiecie łańcuckim.

Bezrobocie rejestrowane

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim na koniec 2020 r. wyniosła 9,1% i wzrosła w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku o 1,2 p.proc. W rankingu województw, pod względem wysokości stopy bezrobocia, województwo podkarpackie uplasowało się na piętnastym miejscu (najniższą stopę bezrobocia zanotowano w województwie wielkopolskim – 3,7%, a najwyższą w warmińsko-mazurskim – 10,2%). W kraju stopa bezrobocia wyniosła 6,3%, wobec 5,2% przed rokiem.

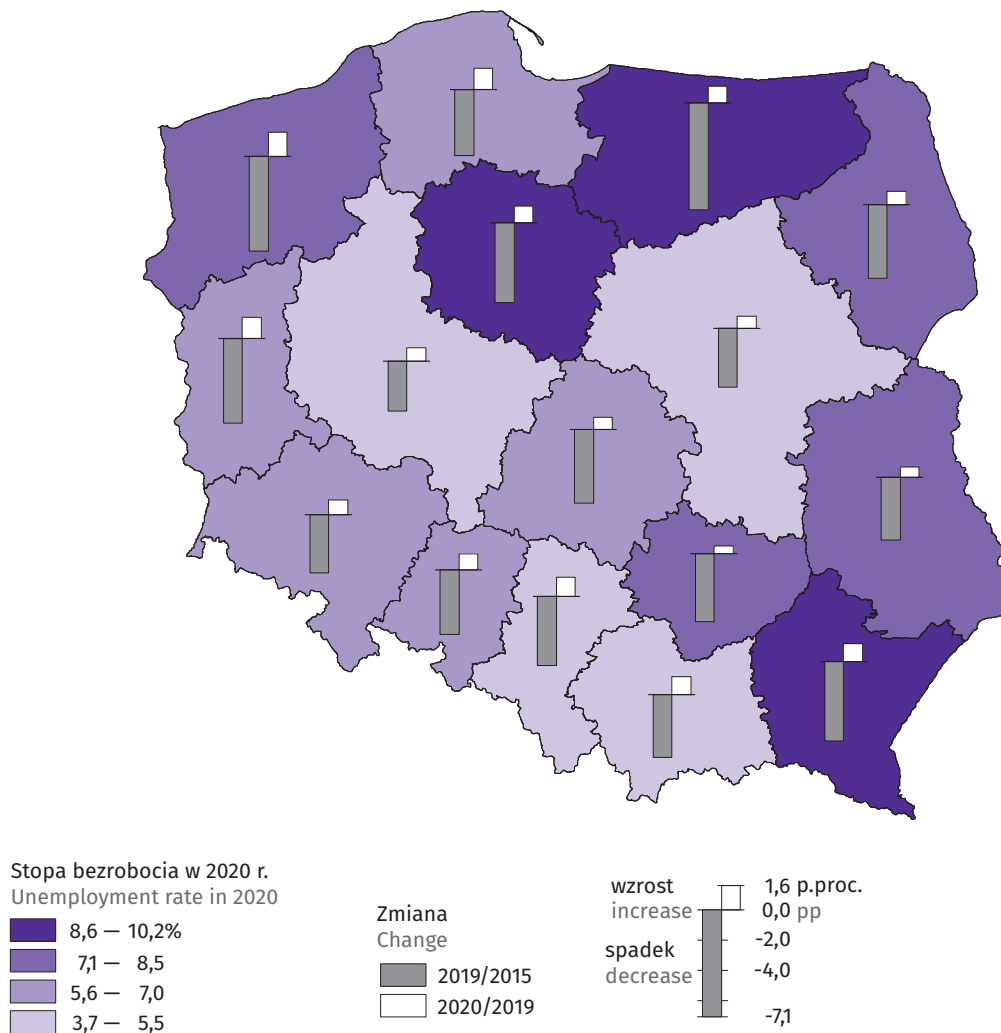
Wykres 19. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Chart 19. Registered unemployment rate

W 2019 r. w porównaniu z 2015 r. nastąpił znaczny spadek stopy bezrobocia we wszystkich województwach, w tym największy w warmińsko-mazurskim (o 7,1 p.proc.). Z kolei w 2020 r. w porównaniu z 2019 r. stopa bezrobocia wzrosła we wszystkich województwach, w tym największy wzrost odnotowano w zachodniopomorskim (o 1,6 p.proc.). W 2020 r. w województwie podkarpackim, w porównaniu z 2015 r., nastąpił spadek stopy bezrobocia o 4,1 p.proc. (z 13,2% do 9,1%). Podobnie było na terenie całej Polski, gdzie wartość tego wskaźnika w badanym okresie zmniejszyła się z 9,7% do 6,3%.

Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego według województw
 Map 1. Registered unemployment rate by voivodships

Analizując dane odnośnie liczby zarejestrowanych bezrobotnych, można zauważyć, że po kilkuletnim okresie spadków, nastąpił wzrost tego wskaźnika. W końcu 2020 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa podkarpackiego wyniosła 87,3 tys. osób i była większa o 11,9 tys. osób, tj. o 15,7% od zanotowanej w 2019 r. Bezrobotni z województwa podkarpackiego stanowili 8,3% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w całym kraju (rok wcześniej – 8,7%).

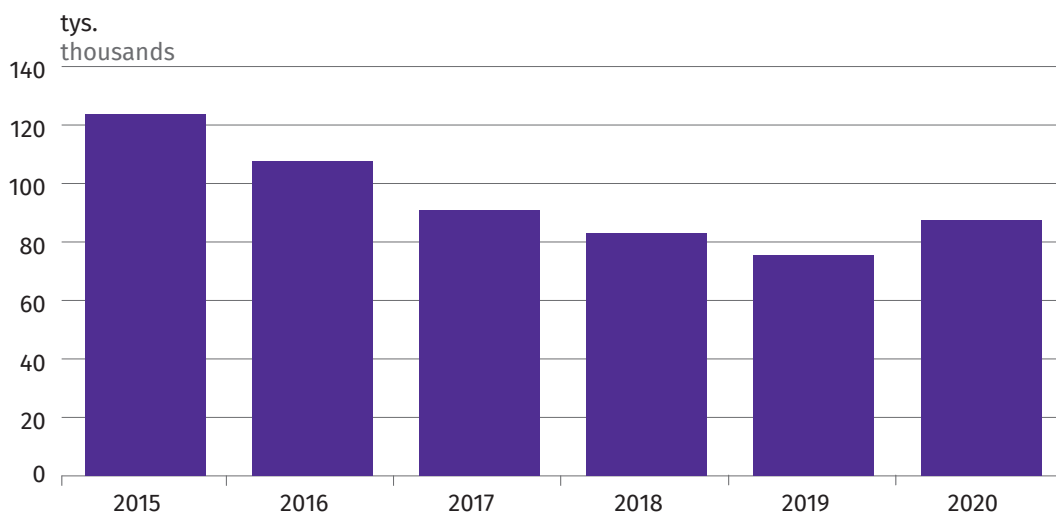
Podobne zmiany zaobserwowano w skali kraju – na koniec 2020 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych (1046,4 tys.) była o 20,8% wyższa, aniżeli rok wcześniej (866,4 tys.).

W skali województwa wzrost liczby bezrobotnych nastąpił we wszystkich dwudziestu pięciu powiatach, w tym największy w Krośnie (o 36,3%), a najmniejszy w powiecie przeworskim (o 4,5%).

W relacji do 2015 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie całego województwa zmniejszyła się o 36,2 tys. osób (o 29,3%). Spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach, w tym największy w krośnieńskim (o 51,8%), a najmniejszy w Rzeszowie (o 12,3%). W Polsce w analogicznym okresie ubyło 516,9 tys. bezrobotnych (33,1%).

Wykres 20. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy w województwie podkarpackim

Chart 20. Registered unemployed persons in Podkarpackie Voivodship

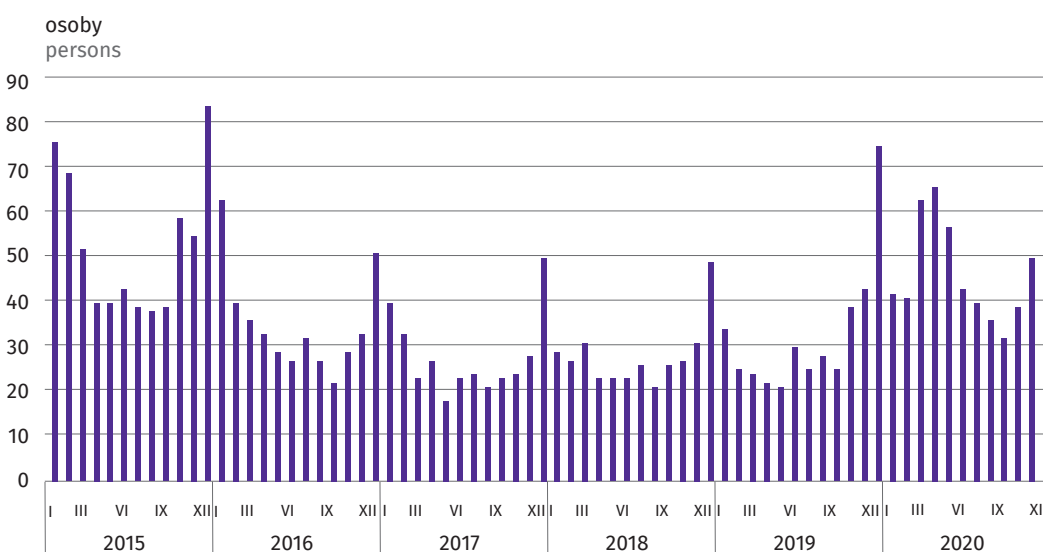

Biorąc pod uwagę zmiany stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim w 2020 r. względem poprzedniego roku, zauważalny jest jej wzrost we wszystkich 25 powiatach, w tym największy w ropczycko-sędziszowskim (o 2,2 p.proc), a najmniejszy w przeworskim (o 0,4 p.proc). Z kolei porównując ten wskaźnik do pierwszego z badanych lat (2015 r.) we wszystkich powiatach nastąpił spadek, przy czym największy był w krośnieńskim (o 7,1 p.proc.), a najmniejszy w Rzeszowie (o 1,5 p.proc.).

W końcu 2020 roku w województwie podkarpackim na 1 ofertę pracy przypadają 69 bezrobotnych (wobec 75 osób w 2019 r. i 84 w 2015 r.). W Polsce było to odpowiednio: 24 (w 2020 r.), 18 (w 2019 r.) i 31 (w 2015 r.).

Wykres 21. Bezrobotni zarejestrowani na jedną ofertę pracy w województwie podkarpackim

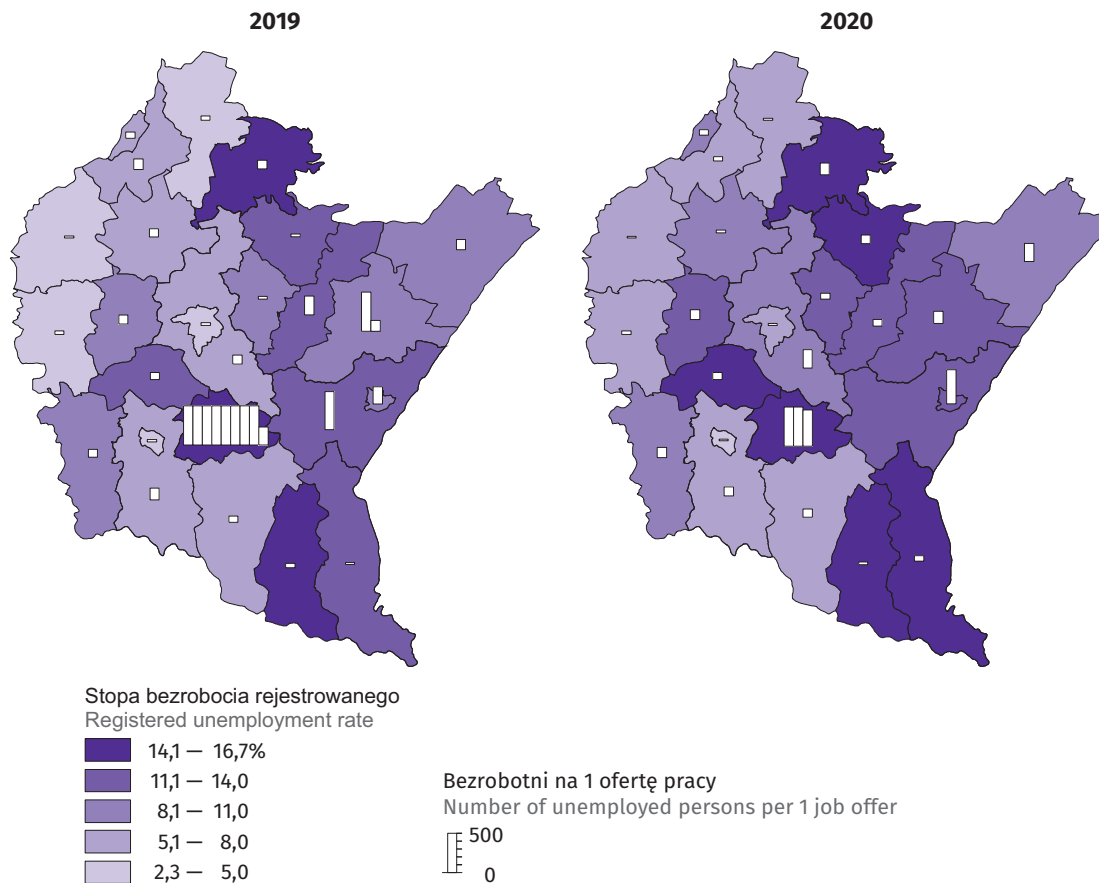
Chart 21. Unemployed persons registered for one job offer in Podkarpackie Voivodship

Najkorzystniejszą sytuację, czyli najmniejszą liczbę bezrobotnych na 1 ofertę pracy w 2020 r. odnotowano w powiecie mieleckim (21), a najgorszą w brzozowskim (1487).

Mapa 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów oraz bezrobotni na 1 ofertę pracy w województwie podkarpackim 2019 r. i 2020 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 2. Registered unemployment rate by powiats and unemployed persons per one job offer in Podkarpackie Voivodship in 2019 and 2020. As of 31 December

Struktura bezrobotnych według wieku na przestrzeni analizowanego okresu wskazuje, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lat, których udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w 2020 r. wyniósł 29,2%. Osoby w wieku 35-44 lat stanowiły 24,4% i w tej grupie odnotowano największy wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do roku 2019 (o 19,4%). W czasie pandemii liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się wśród osób w każdym przedziale wiekowym. W przedziale osób do 24 lat wzrost wyniósł 16,7%, 45-54 lat – 15,9%, a 25-34 lat – 14,8%. Najmniejszy wzrost zaobserwowano wśród osób w przedziale wiekowym powyżej 55 lat – 10,6%.

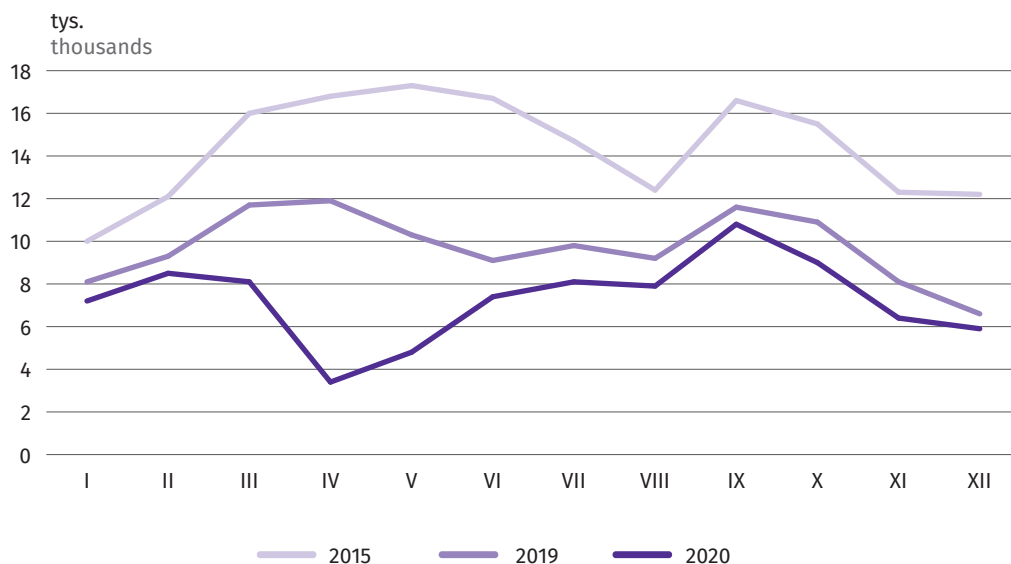
We wszystkich badanych latach bilans bezrobotnych był dodatni, tzn. w ciągu roku osób wyłączonych z ewidencji było więcej niż osób nowo zarejestrowanych. W okresie trwania pandemii COVID-19 trend ten uległ zmianie. Porównując napływ i odpływ zarejestrowanych bezrobotnych w 2020 r. zauważyć można mniejszą liczbę nowych rejestracji przy jednocześnie dużo niższej liczbie wyrejestrowań niż w 2019 r.

W całym 2020 r. zarejestrowano 99,4 tys. nowych bezrobotnych (o 8,9% mniej niż w 2019 r.), natomiast 87,5 tys. osób skreślono z ewidencji bezrobotnych (o 24,9% mniej niż rok wcześniej).

W czasie trwania epidemii COVID-19 zauważalnie zmniejszyła się liczba osób wykreślonych z ewidencji bezrobotnych. W końcu II kwartału 2020 r., wyrejestrowano 15,6 tys. osób bezrobotnych, wobec 31,3 tys. w końcu II kwartału 2019 r. (spadek o 50,3%). Jednocześnie zarejestrowano 22,8 tys. nowych bezrobotnych, tj. o 0,1% więcej niż rok wcześniej.

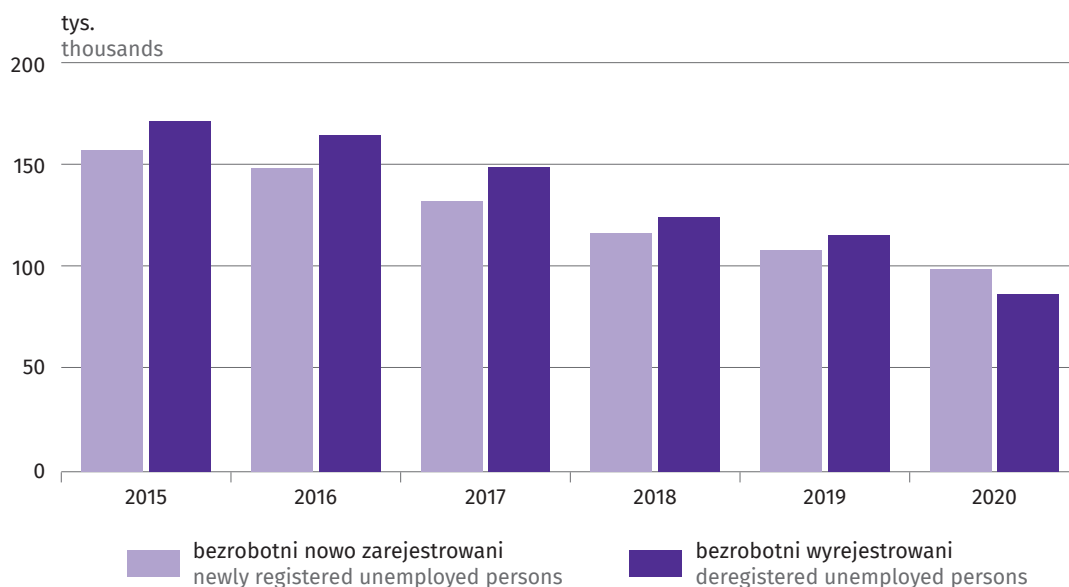
Wykres 22. Wyrejestrowani bezrobotni w województwie podkarpackim

Chart 22. Deregistered unemployed persons in Podkarpackie Voivodship

Wykres 23. Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani w województwie podkarpackim

Chart 23. Newly registered and deregistered unemployed persons in Podkarpackie Voivodship

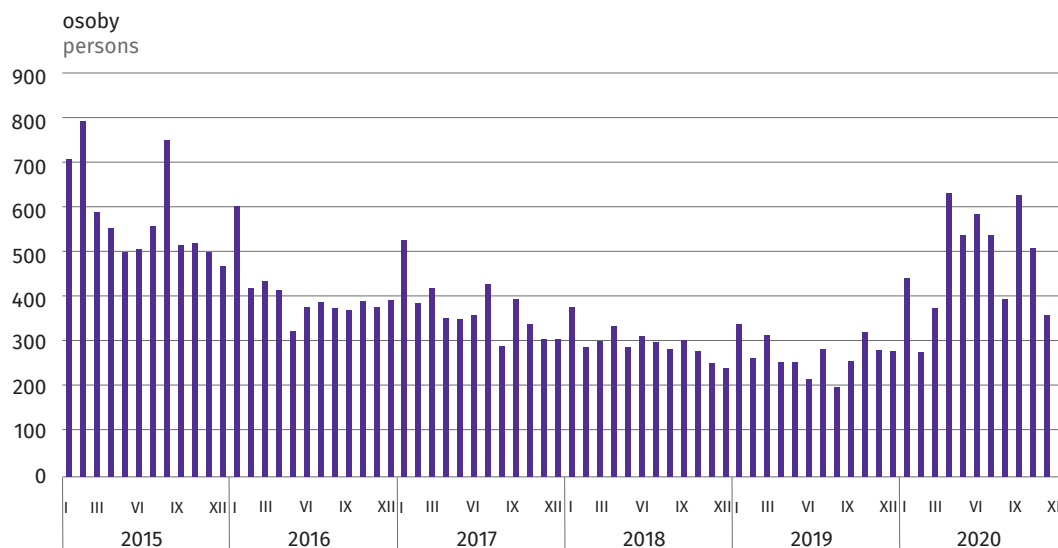

W nowych rejestracjach w 2020 r. zauważalnie wzrosła liczba osób zwolnionych z przyczyn dotyczących

zakładu pracy. W województwie podkarpackim wzrost względem 2019 r. wyniósł 73,0% i był najwyższy w Polsce. Na kolejnych miejscach uplasowały się województwo zachodniopomorskie (61,4%) i małopolskie (56,3%). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie świętokrzyskim (14,9%). W Polsce wskaźnik zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy wzrósł o 40,7%.

Wykres 24. Zwolnienia z przyczyn zakładu pracy w województwie podkarpackim

Chart 24. Terminations by employer in Podkarpackie Voivodship

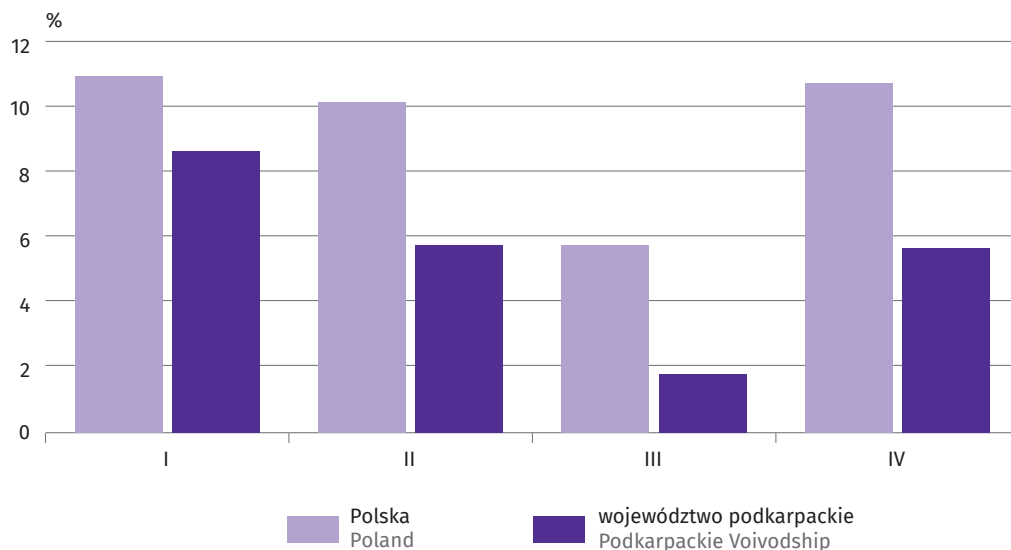
W I kwartale 2020 r. udział osób, które w związku z sytuacją epidemiczną pracowały zdalnie, w ogólnej liczbie pracujących w Polsce wyniósł 11,0%. Najwyższy udział odnotowano w województwie mazowieckim (15,8%), a najniższy w województwach podlaskim i świętokrzyskim (7,3%). W województwie podkarpackim wskaźnik ten wyniósł 8,7% (11. miejsce w kraju).

W II kwartale 2020 r. pracę w formie pracy zdalnej w kraju regularnie wykonywało 1243,0 tys. osób tj. 10,2% pracujących, a w województwie podkarpackim 30,3 tys. osób, czyli 5,8% pracujących.

Po zniesieniu części obostrzeń w III kwartale 2020 r. z tej formy pracy korzystało najmniej pracujących w badanym okresie – 728,6 tys. osób w kraju i 9,2 tys. w województwie podkarpackim (co stanowiło odpowiednio 5,8% i 1,8%). Po ponownym wzroście zachorowań w czasie drugiej fali pandemii populacja pracujących zdalnie w IV kwartale 2020 r. w kraju ponownie przekroczyła milion osób (1316,8 tys., tj. 10,8% ogólnej liczby pracujących), a w województwie podkarpackim wyniosła 29,3 tys. osób (5,7%).

Wykres 25. Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie w 2020 r. Stan na koniec kwartału

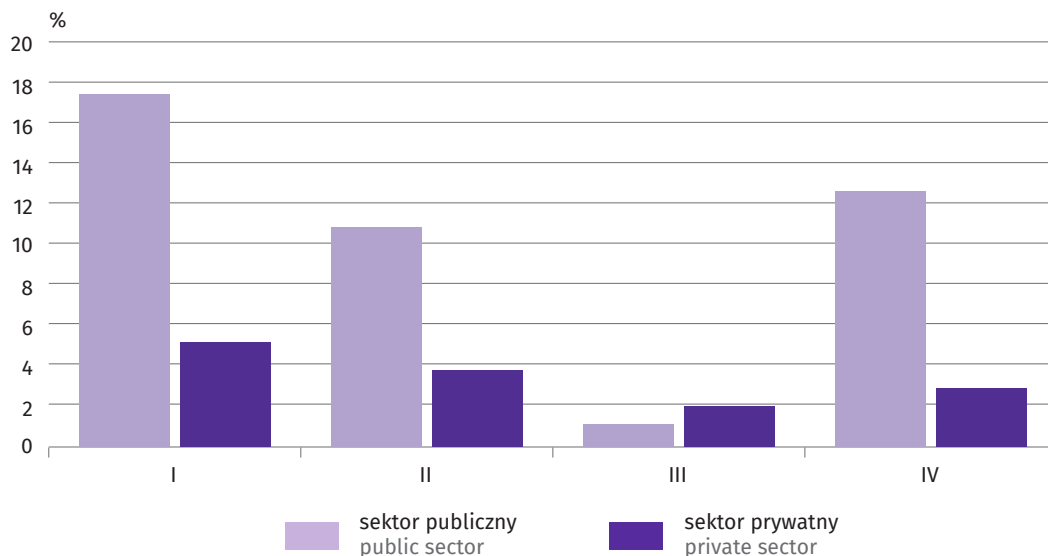
Chart 25. Share of employed persons who worked remotely due to the epidemic situation in 2020. As of the end of quarter

Udział osób korzystających z możliwości pracy zdalnej w 2020 r. był wyższy w sektorze publicznym (17,5% na początku pandemii i 12,7% w IV kwartale) aniżeli w sektorze prywatnym (odpowiednio 5,2% i 2,9%). Jedynie w III kwartale skala wykorzystania pracy zdalnej w sektorze prywatnym była wyższa niż w publicznym (2,0% wobec 1,1%).

Wykres 26. Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie według sektorów własności w województwie podkarpackim w 2020 r. Stan na koniec kwartału

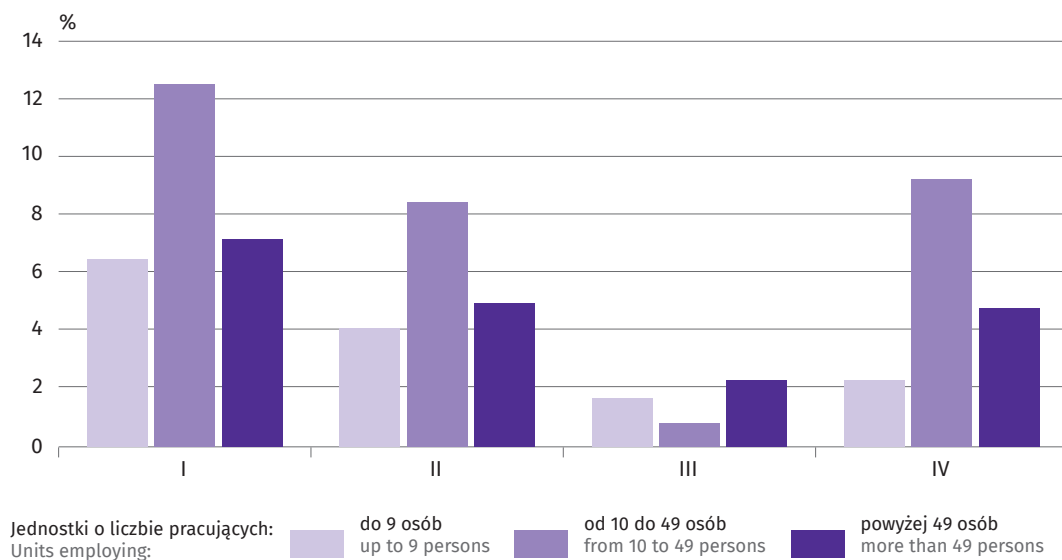
Chart 26. Share of employed persons who worked remotely due to the epidemic situation by ownership sectors in Podkarpackie Voivodship. As of the end of quarter

Wykorzystanie pracy zdalnej w celu ograniczenia zagrożenia epidemicznego było największe w jednostkach zatrudniających od 10 do 49 osób. Udział pracujących zdalnie na koniec IV kwartału 2020 r. wynosił w nich 9,3%, tj. o 3,3 p.proc. mniej niż w I kwartale. Mniejszy udział zanotowano w podmiotach zatrudniających powyżej 49 osób (4,8% wobec 7,2%). Najmniejszym odsetkiem charakteryzowały się jednostki zatrudniające do 9 osób, w których w związku z sytuacją epidemiczną 2,3% pracujących świadczyło pracę zdalnie (w I kwartale 2020 r. – 6,5%).

Wykres 27. Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie według wielkości jednostek w województwie podkarpackim w 2020 r. Stan na koniec kwartału

Chart 27. Share of employed persons who worked remotely due to the epidemic situation by unit size in Podkarpackie Voivodship in 2020. As of the end of quarter

Rozdział 2. Popyt na pracę. Przedsiębiorczość

Chapter 2. Labour demand. Entrepreneurship

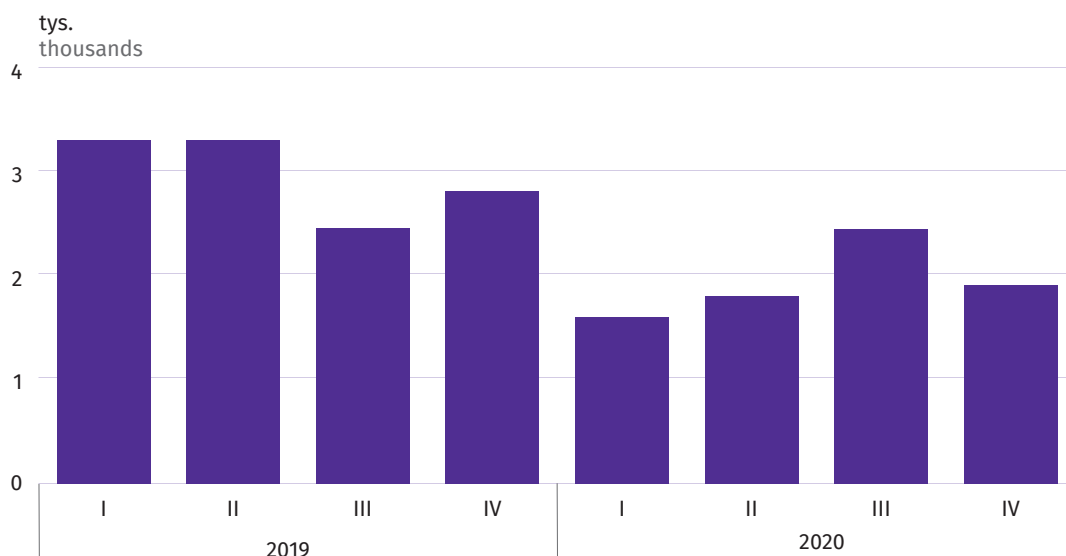
Wolne miejsca pracy

Podmioty gospodarcze w kraju oferowały w 2020 r. łącznie 333,4 tys. wolnych miejsc pracy (spadek o 41,3% w porównaniu z 2019 r.). Najwięcej wolnych miejsc pracy dostępnych było w województwie mazowieckim (88,3 tys., spadek o 37,7%), a najmniej w województwie podlaskim (4,3 tys., spadek o 54,3%). Województwo podkarpackie z liczbą wolnych miejsc wynoszącą 7,8 tys. (mniej o 34,6% względem 2019 r.) uplasowało się na 10. miejscu.

Porównując liczbę wolnych miejsc pracy, według stanu na koniec poszczególnych kwartałów 2020 roku, można zauważyć, że najwięcej wolnych miejsc pracy (31,5% wszystkich wolnych miejsc pracy) wystąpiło na koniec III kwartału – 2,5 tys. , a najmniej na koniec I kwartału – 1,6 tys. (20,6% ogółu).

Wykres 28. Wolne miejsca pracy w województwie podkarpackim. Stan na koniec kwartału

Chart 28. Vacancies in Podkarpackie Voivodship. As of the end of quarter

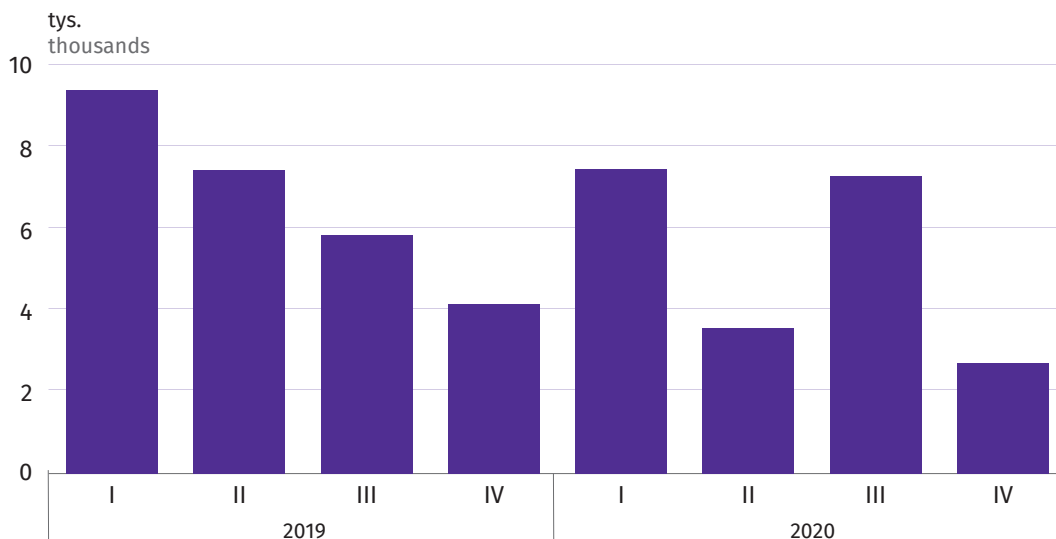

Nowo utworzone miejsca pracy

W 2020 r. w województwie podkarpackim powstało 21,1 tys. nowych miejsc pracy (spadek do 2019 r. o 21,7%). Tworzenie nowych miejsc pracy było zróżnicowane w ciągu roku; w I i III kwartale utworzono łącznie 14,8 tys. nowych miejsc pracy, tj. 70,2% wszystkich nowo utworzonych w roku wobec 2,7 tys. w IV kwartale (12,8%).

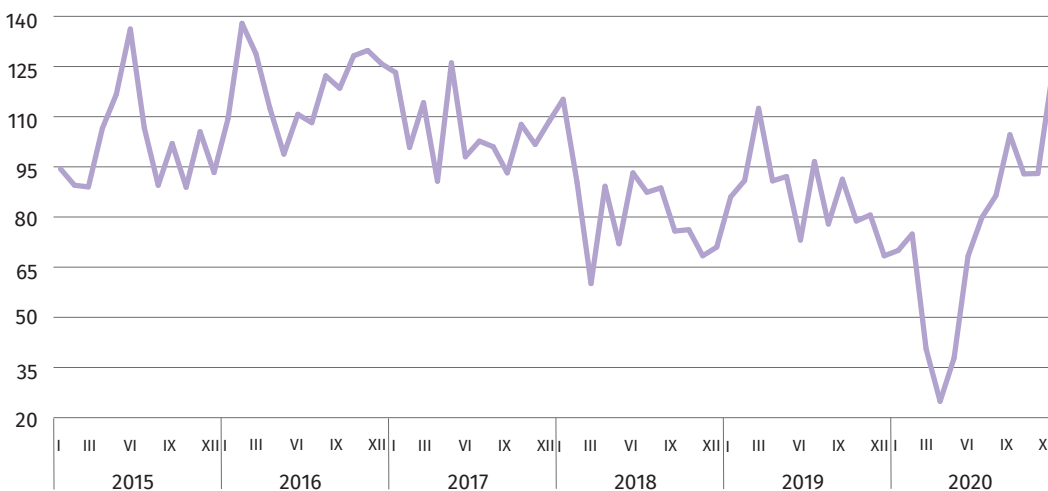
W Polsce łącznie utworzono 470,4 tys. miejsc pracy (mniej o 30,3% względem 2019 r.), najwięcej w województwie mazowieckim – 98,0 tys. (w 2019 r. – 135,3 tys.), a najmniej w lubuskim – 7,7 tys. (w 2019 r. – 12,3 tys.).

Wykres 29. Nowo utworzone miejsca pracy w województwie podkarpackim. Stan na koniec kwartału
 Chart 29. Newly created jobs in Podkarpackie Voivodship. As of the end of quarter

Powiatowe urzędy pracy w województwie podkarpackim w ciągu całego 2020 r. miały do dyspozycji 37,1 tys. ofert pracy, tj. o 31,0% mniej niż rok wcześniej i o 39,5% mniej niż w roku 2015. Największy roczny spadek liczby ofert pracy zaobserwowano w II kwartale 2020 r. (o 58,0%).

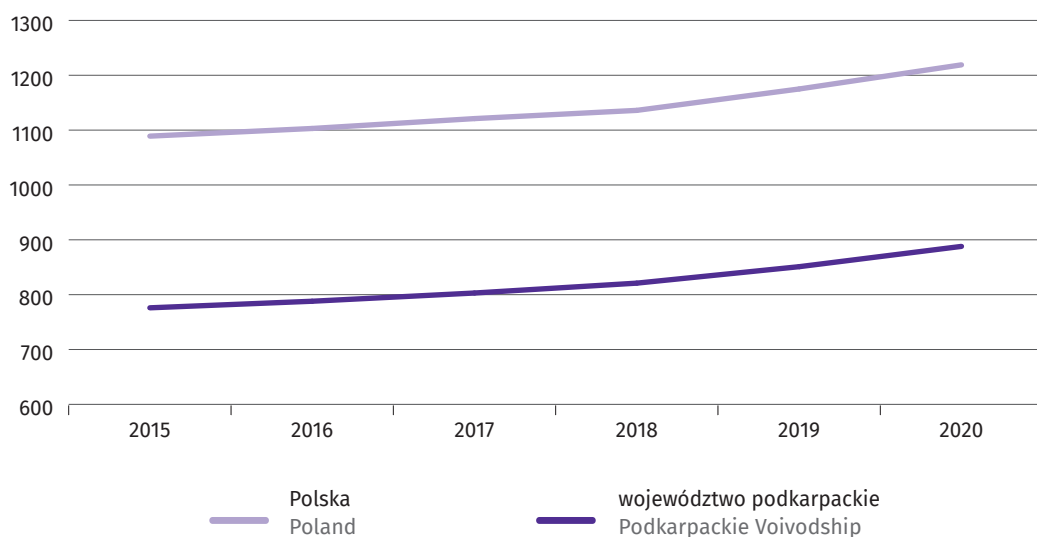
Wykres 30. Dynamika liczby ofert pracy w województwie podkarpackim
 Chart 30. Dynamics of the number of job offers in Podkarpackie Voivodship

Podmioty gospodarki narodowej

Sytuacja na rynku pracy zależy w głównej mierze od sytuacji gospodarczej oraz stanu przedsiębiorczości. W końcu 2020 r. do rejestru REGON wpisanych było 188,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej (więcej o ponad 14,1% niż w 2015 r. i o 4,0% więcej niż w roku poprzednim), co w przeliczeniu na 10 tys. ludności stanowiło zaledwie 888 podmiotów, podczas gdy w kraju było ich znacznie więcej – 1219. Na Podkarpaciu wskaźnik ten osiągnął najniższą wartość spośród wszystkich województw, co wskazuje na bardzo niskie nasycenie przedsiębiorczością.

Wykres 31. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności
Chart 31. Entities of the national economy per 10 thousand population

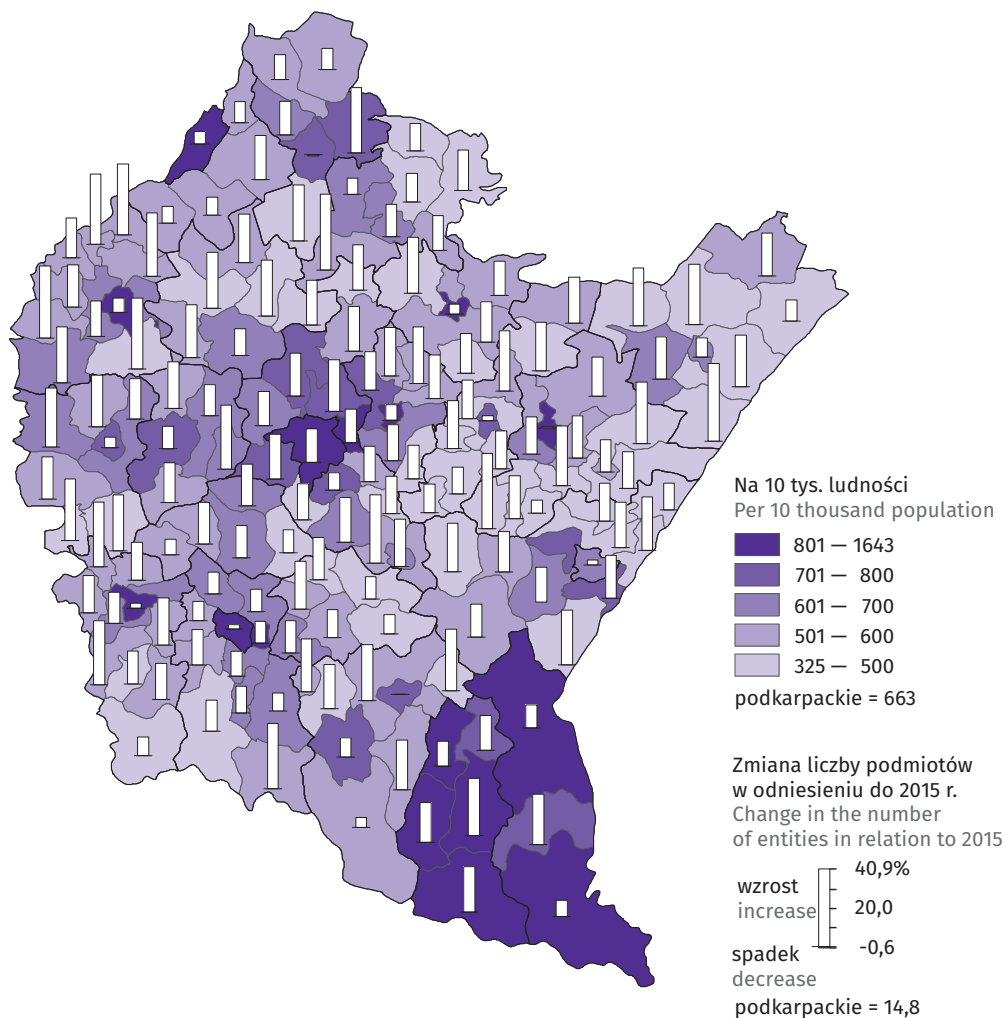

Podobnie wyglądała sytuacja pod względem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które stanowiły blisko 3/4 ogółu zarejestrowanych podmiotów na Podkarpaciu. W końcu 2020 r. ich liczba wyniosła 140,7 tys., co w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (663) stanowiło najniższą wartość w kraju (869). Należy dodać, że wśród osób fizycznych dominowały podmioty prowadzące działalność handlową. W dalszej kolejności działalność budowlaną, działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego oraz działalność profesjonalną, naukową i techniczną.

Najwięcej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w 2020 r. w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zarejestrowanych było w gminie Cisna (1643), a następnie w gminach: Lutowiska (1497) oraz Solina (1488), najmniej w gminie Rokietnica (325), a następnie w: Dzikowcu (346), Pruchniku (347) oraz Chłopicach (355). W porównaniu z poprzednim rokiem, najbardziej wzrosła liczba osób fizycznych w gminie Fredropol (o 15,8%), a następnie w gminach Laszki (12,2%) i Tyrawa Wołoska (1,7%), a w porównaniu z 2015 r. w gminie Wielkie Oczy (o 40,9%), a następnie w gminach: Jeżowe (o 39,9%) oraz Pruchnik (o 39,6%). W roku 2015, najwięcej osób fizycznych, w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, zarejestrowanych było w gminie Lutowiska (1345), a następnie w gminach: Cisna (1338) oraz Solina (1148), najmniej w gminie Pruchnik (244), a następnie w: Chłopicach (265), Dzikowcu (266) oraz Laszkach (286).

Mapa 3. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w województwie podkarpackim według gmin w 2020 r.

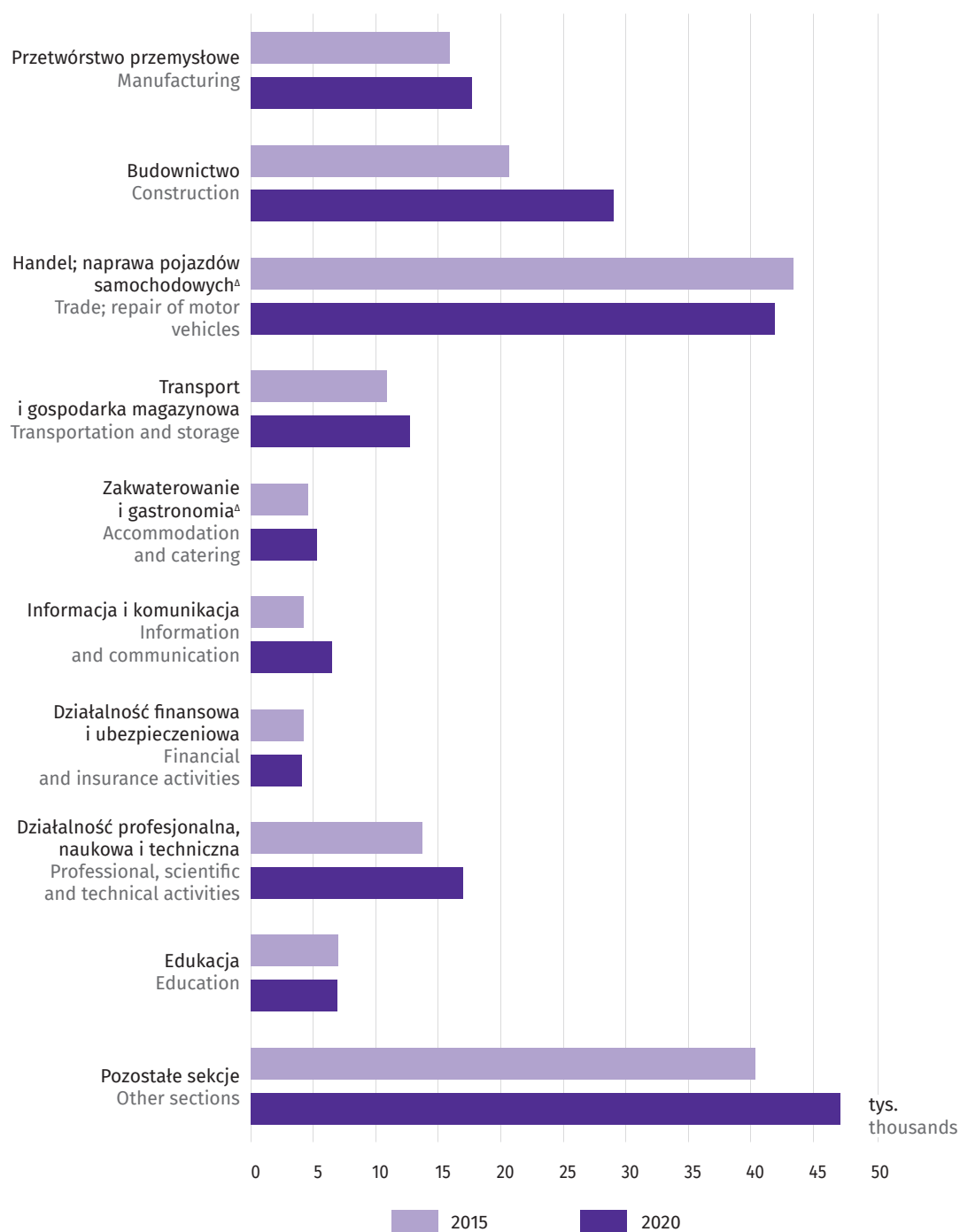
Map 3. Natural persons conducting economic activity in Podkarpackie Voivodship by gminas in 2020

W 2020 r. województwie podkarpackim funkcjonowało ponad 16 tys. spółek handlowych. W przeliczeniu na 10 tys. ludności było to 77 spółek tego typu, co dawało Podkarpaciu 11. miejsce w rankingu województw. W 2020 r. w porównaniu z rokiem 2015 liczba spółek handlowych zwiększyła się o 37,3%. Z kolei w porównaniu z rokiem poprzednim liczba spółek handlowych była większa o 7,0%.

Wykres 32. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w województwie podkarpackim

Chart 32. Entities of the national economy by selected NACE sections in Podkarpackie Voivodship

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej prowadziło działalność w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 41,9 tys. (22,3% ogółu), następnie budownictwo – 29,0 tys. (15,4%), przetwórstwo przemysłowe – 17,7 tys. (9,4%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 17,0 tys. (9,0%).

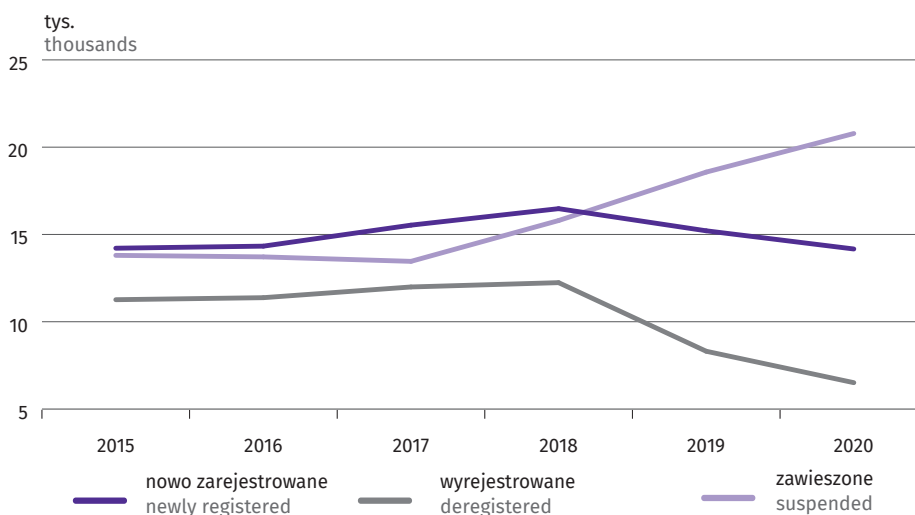
W porównaniu z 2015 r. i 2019 r. najbardziej wzrósł udział podmiotów w sekcji budownictwo (odpowiednio o 2,8 i 0,8 p.proc.), a zmniejszył się w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (odpowiednio o 4,0 i 0,6 p.proc.). W pozostałych sekcjach nie odnotowano zmian udziału powyżej 1,0 p.proc.

W 2020 r. zarejestrowano 14,2 tys. nowych podmiotów gospodarki narodowej, w tym 12,1 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i 1,4 tys. spółek handlowych. Najwięcej nowych podmiotów zarejestrowano w sekcjach: budownictwo – 3,7 tys. (26,0% ogółu nowo zarejestrowanych) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 2,3 tys. (16,4%), a także działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 1,3 tys. (9,2%). W porównaniu z rokiem 2015 zarejestrowano o 47 podmiotów mniej (o 0,3%), a z 2019 r. mniej o 1042 (o 6,9%) .

Z rejestru REGON w 2020 r. wyrejestrowano 6,5 tys. podmiotów, w tym 5,7 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i 345 spółek handlowych. Najwięcej podmiotów wykreślono w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 1,6 tys. (24,2% ogółu wyrejestrowanych), budownictwo – 1,2 tys. (18,1%), przetwórstwo przemysłowe – 642 (9,9%).

Wykres 33. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane, wyrejestrowane oraz z zawieszoną działalnością w rejestrze REGON w województwie podkarpackim

Chart 33. Newly registered, deregistered and suspended entities of the national economy in the REGON register in Podkarpackie Voivodship

Podmiotów z zawieszoną działalnością gospodarczą według stanu w końcu 2020 r. odnotowano 20,8 tys. Najwięcej takich podmiotów wystąpiło w sekcjach: budownictwo – 4,9 tys. (23,4% ogółu zawieszonych), handel; naprawa pojazdów samochodowych – 4,5 tys. (21,5%), przetwórstwo przemysłowe – 1,8 tys. (8,9%). W porównaniu z rokiem 2015 podmiotów zawieszonych było prawie o 7 tys. więcej (o 50,6%), a w porównaniu z rokiem 2019 o ponad 2 tys. więcej (o 10,7%).

Wprowadzone przez rząd ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej w związku ze stanem epidemicznym nie wpłynęły znacząco na liczbę podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, w tym osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek handlowych w województwie podkarpackim w 2020 r., jak też na zróżnicowanie struktury podmiotów według sekcji PKD. Odnotowano natomiast istotny wpływ na liczbę dokonywanych zawieszonych działalności gospodarczej, zwłaszcza w początkowym okresie wprowadzonych ograniczeń, zaś po wdrożeniu pomocy finansowej dla przedsiębiorców, sytuacja bardziej się ustabilizowała.

Rozdział 3. Koniunktura gospodarcza

Chapter 3. Business climate

Ograniczenia związane z wprowadzeniem stanu epidemicznego mogły mieć wpływ na pogorszenie wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury. W 2020 r. w województwie podkarpackim większość podmiotów najbardziej negatywnie oceniało koniunkturę w kwietniu. Gorszą koniunkturę wskazały podmioty z sekcji transport i gospodarka magazynowa (minus 81,3); zakwaterowanie i usługi gastronomiczne (minus 67,6); budownictwo (minus 46,5); handel detaliczny (minus 42,0); przetwórstwo przemysłowe (minus 40,8). Wyjątek w tym miesiącu stanowiły firmy z sekcji informacja i komunikacja, dla których wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury wyniósł 8,4.

Wśród badanych firm z województwa podkarpackiego, jedynie te z sekcji informacja i komunikacja oceniały korzystnie koniunkturę gospodarczą przez większą część 2020 r., w zakresie od 7,9 (w maju) do 33,5 (w lutym). Wyjątek stanowi wynik badania w czerwcu 2020 r., kiedy wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury dla tych podmiotów wyniósł minus 1,9. Dla pozostałych sekcji wskaźnik ten w ciągu roku określał sytuację zarówno pozytywnie (od 1,8 do 33,5), jak i negatywnie (od minus 1,2 do minus 81,3). Skrajne wartości z tego okresu wskazali przedsiębiorcy z sekcji informacja i komunikacja (33,5 w lutym 2020 r.) oraz transport i gospodarka magazynowa (minus 81,3 w kwietniu 2020 r.).

Przetwórstwo przemysłowe

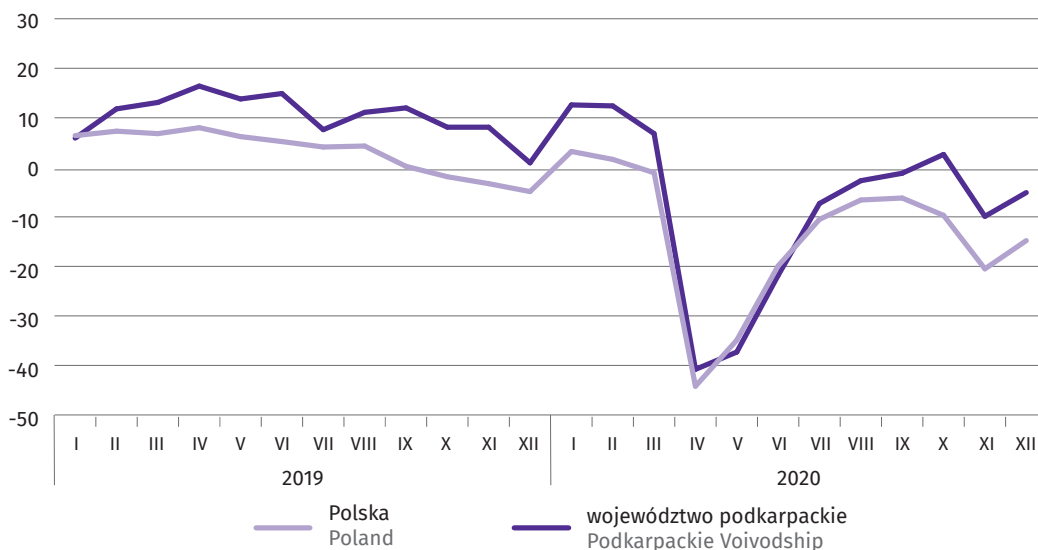
W 2020 r. przedsiębiorcy z sekcji przetwórstwo przemysłowe wskazywali najgorszą koniunkturę w kwietniu na poziomie minus 40,8, tj. niższym niż w kwietniu 2019 r. (16,4) oraz niższym niż w kwietniu 2015 r. (16,5). W 2015 r. i 2019 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury był oceniany pozytywnie w każdym miesiącu.

W 2020 r. w kraju sytuacja przedsiębiorstw tej sekcji przedstawiała się podobnie. Najgorzej ocenianym miesiącem był kwiecień, w którym przewidywany wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury określany był od minus 32,6 (województwo mazowieckie) do minus 50,5 (województwo warmińsko-mazurskie).

W województwie podkarpackim w okresie od stycznia 2015 r. do marca 2020 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtował się w każdym miesiącu rozpatrywanego okresu powyżej zera (od 0,9 do 18,8).

Wykres 34. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji przetwórstwo przemysłowe

Chart 34. General business climate indicator in the section "Manufacturing"

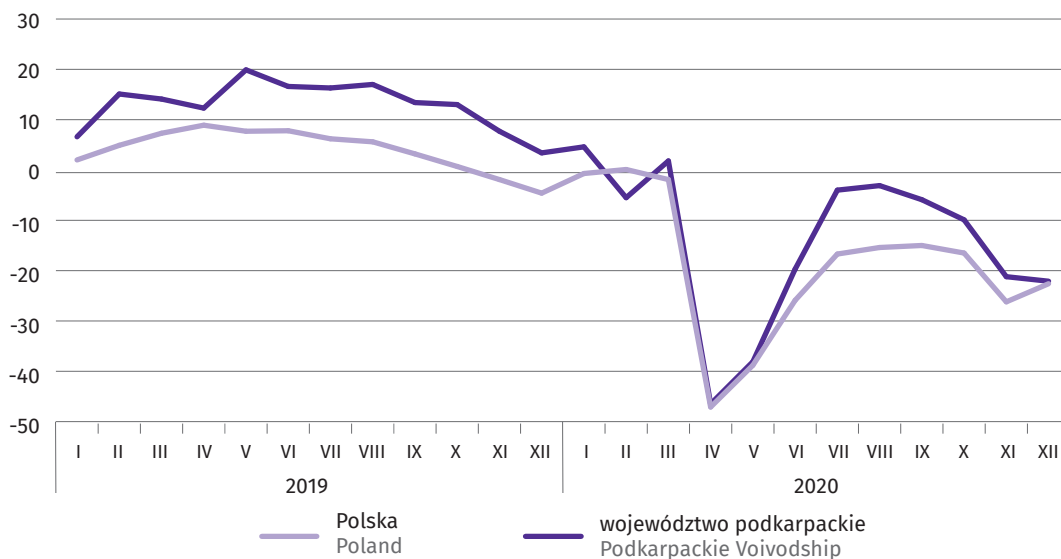
Budownictwo

Przedsiębiorcy, których głównym rodzajem działalności jest budownictwo, najgorszą koniunkturę w 2020 r. sygnalizowali w kwietniu na poziomie minus 46,5, tj. niższym niż w kwietniu 2019 r. (12,3) oraz niższym niż w kwietniu 2015 r. (minus 3,8). W 2015 r. wskaźnik koniunktury określano jako zły przez większą część roku, wyjątek stanowił lipiec (4,5) i sierpień (1,9). W 2019 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury był oceniany pozytywnie w każdym miesiącu.

W 2020 r. w Polsce sytuacja przedsiębiorstw tej sekcji przedstawiała się podobnie. We wszystkich województwach wyraźna była zmiana na gorsze w kwietniu, w którym przewidywany wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury określany był od minus 28,7 (województwo dolnośląskie) do minus 66,5 (województwo lubuskie).

Dla sekcji budownictwo w okresie od lutego 2018 r. do stycznia 2020 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtował się w każdym miesiącu rozpatrywanego okresu powyżej zera (od 3,4 do 19,9).

Wykres 35. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji budownictwo
Chart 35. General business climate indicator in the section "Construction"

Handel detaliczny

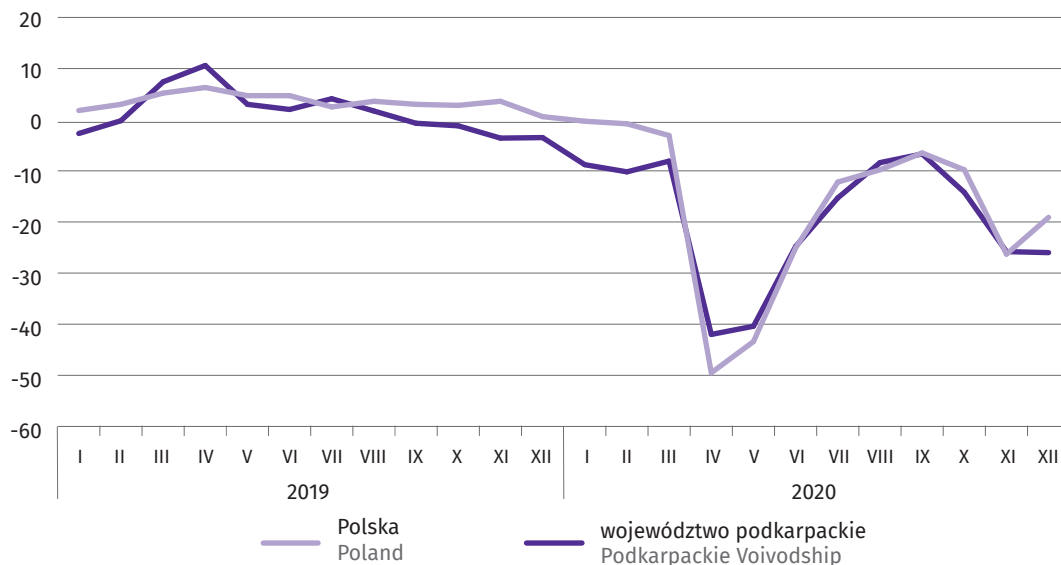
W 2020 r. w województwie podkarpackim najgorszą koniunkturę przedsiębiorcy handlu detalicznego wskazywali w kwietniu na poziomie minus 42,0, tj. niższym niż w kwietniu roku wcześniejszego (10,6 – najwyższy wskaźnik w ciągu 2019 r.) oraz niższym niż w kwietniu 2015 r. (minus 0,5 – najniższy w 2015 r.). W 2015 r. wskaźnik koniunktury określano jako zły przez cały rok, od minus 0,5 (kwiecień) do minus 21,0 (styczeń). W 2019 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury był oceniany pozytywnie przez sześć miesięcy (marzec-sierpień).

W 2020 r. w kraju sytuacja przedsiębiorstw w tym dziale przedstawiała się podobnie. Najgorzej ocenianym miesiącem był kwiecień, w którym przewidywany wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury określany był od minus 39,2 (województwo podlaskie) do minus 59,5 (województwo lubelskie).

Dla działu handel detaliczny w okresie od lutego 2017 r. do listopada 2018 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtował się w każdym miesiącu rozpatrywanego okresu powyżej zera (od 0,2 do 10,1).

Wykres 36. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w dziale handel detaliczny

Chart 36. General business climate indicator in the division "Retail trade"

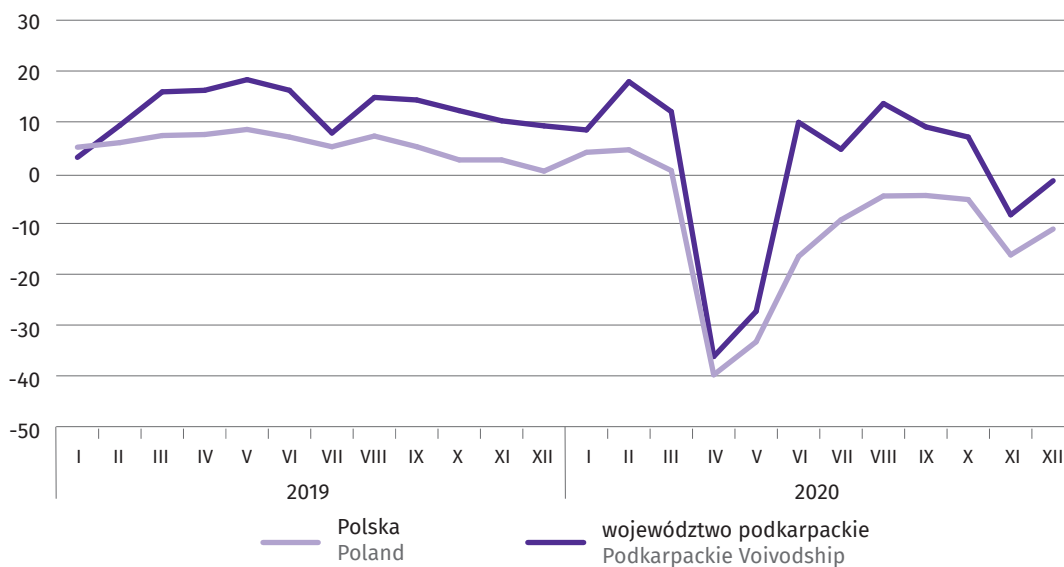
Handel hurtowy

Najgorszą koniunkturę w 2020 r. w handlu hurtowym wskazano w kwietniu na poziomie minus 36,2, tj. niższym niż w kwietniu roku wcześniejszego (16,2) oraz niższym niż w kwietniu 2015 r. (18,0). W 2015 i 2019 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury był oceniany pozytywnie w każdym miesiącu.

W 2020 r. w kraju sytuacja przedsiębiorstw tego działu przedstawiała się podobnie. Najgorzej ocenianym miesiącem był kwiecień, w którym przewidywany wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury określany był od minus 31,8 (województwo kujawsko-pomorskie) do minus 66,8 (województwo lubuskie).

Dla handlu hurtowego, w województwie podkarpackim, korzystny okres działalności wskazywano comiesięcznie w latach 2015-2019, z wyjątkiem grudnia 2016 r. (minus 0,9).

Wykres 37. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w dziale handel hurtowy
Chart 37. General business climate indicator in the division "Wholesale trade"

Transport i gospodarka magazynowa

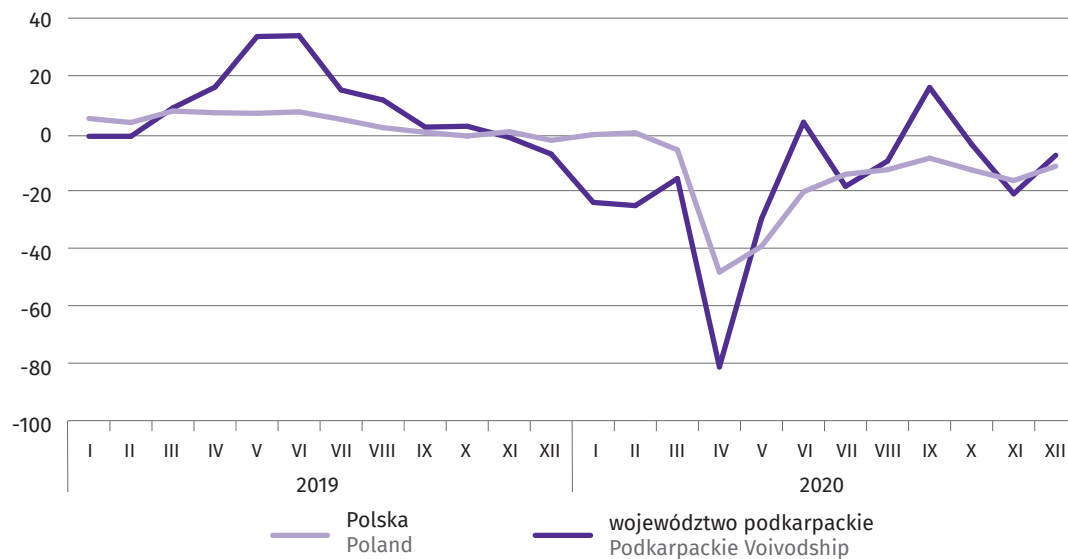
Najgorszy wskaźnik koniunktury w 2020 r. dla sekcji transport i gospodarka magazynowa przedsiębiorcy wskazywali w kwietniu na poziomie minus 81,3, tj. niższym niż w kwietniu 2019 r. (16,0) oraz niższym niż w kwietniu 2015 r. (minus 6,9). W 2015 r., podobnie jak w 2020 r., przez większość miesięcy przedsiębiorcy tej sekcji oceniali koniunkturę negatywnie. W 2019 r. w okresie od marca do października określano koniunkturę jako pozytywną (od 2,1 do 33,9).

W 2020 r. w kraju sytuacja przedsiębiorstw tej sekcji przedstawiała się podobnie. Najgorzej ocenianym miesiącem był kwiecień, w którym przewidywany wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury określany był od minus 17,0 (województwo warmińsko-mazurskie) do minus 81,3 (województwo podkarpackie).

W województwie podkarpackim w okresie styczeń-wrzesień 2018 r. oraz marzec-październik 2019 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtował się w każdym miesiącu rozpatrywanego okresu powyżej zera (od 0,7 do 33,9).

Wykres 38. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji transport i gospodarka magazynowa

Chart 38. General business climate indicator in the section "Transportation and storage"

Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne

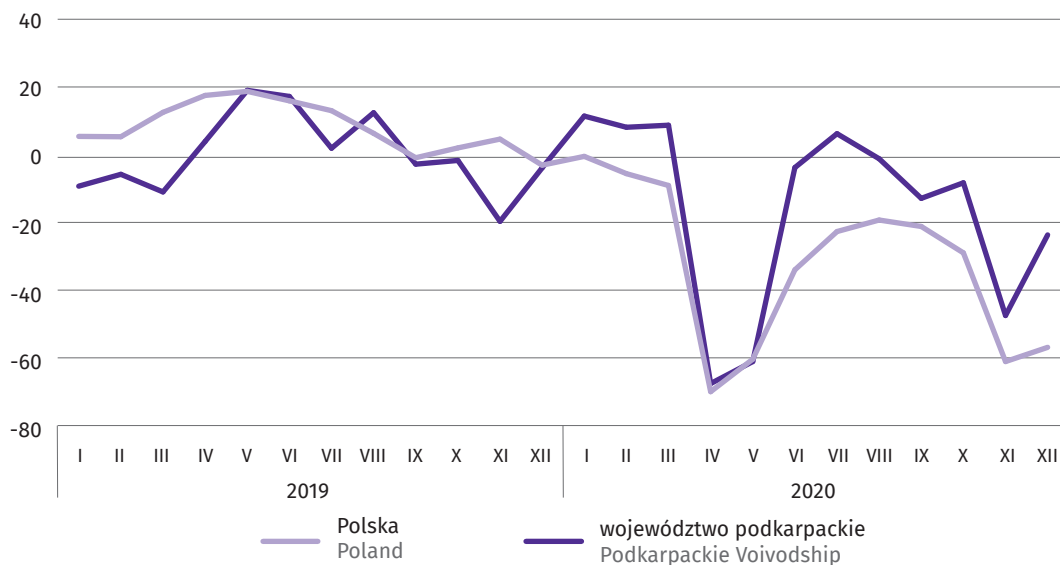
W 2020 r. najgorszą koniunkturę dla sekcji zakwaterowanie i usługi gastronomiczne wskazywano w kwietniu na poziomie minus 67,6, tj. niższym niż w kwietniu rok wcześniej (3,9) i niższym niż w kwietniu 2015 r. (28,7, który to był najwyższą wartością wskaźnika dla tej sekcji w latach 2015-2020).

W 2015 r. wskaźnik koniunktury określano pozytywnie przez siedem miesięcy od 0,3 (maj) do 28,7 (kwiecień). We wrześniu koniunktura nie zmieniła się (0,0), a w pozostałych miesiącach określono pesymistycznie sytuację podmiotów. W 2019 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury był oceniany pozytywnie przez pięć miesięcy od 1,9 (lipiec) do 19,0 (maj).

W okresie 2015-2020 dla sekcji zakwaterowanie i usługi gastronomiczne najbardziej korzystny okres działalności trwał przez I półrocze 2015 r. oraz od grudnia 2016 r. do grudnia 2017 r.

Wykres 39. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji zakwaterowanie i gastronomia

Chart 39. General business climate indicator in the section "Accommodation and food service activities"

Informacja i komunikacja

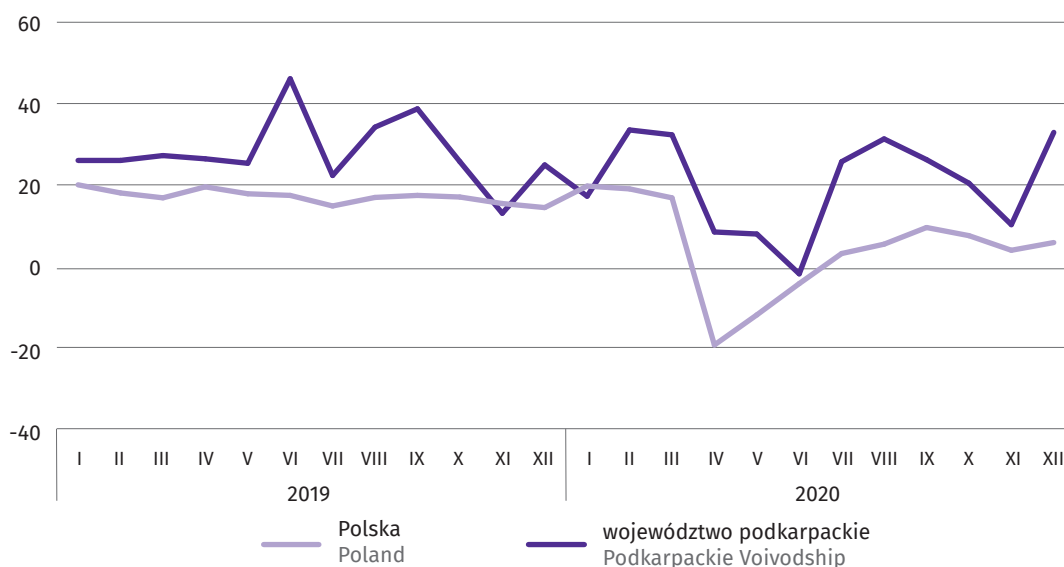
Dla podkarpackich przedsiębiorców z sekcji informacja i komunikacja najgorsza koniunktura w 2020 r. kształtowała się w czerwcu na poziomie minus 1,9, tj. niższym niż w czerwcu rok wcześniej (46,1) oraz niższym niż w czerwcu 2015 r. (23,8). W 2015 r. i 2019 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury był oceniany pozytywnie w każdym miesiącu.

W 2020 r. w kraju sytuacja przedsiębiorstw tej sekcji przedstawiała się zarówno pozytywnie, jak i negatywnie. Dla czternastu województw najgorzej ocenianym miesiącem był kwiecień, w którym przewidywany wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury określany był od minus 1,4 (województwo łódzkie) do minus 65,6 (województwo kujawsko-pomorskie). W województwach lubelskim (10,7) i podkarpackim (8,4) podmioty określiły koniunkturę pozytywnie.

Informacja i komunikacja, jako jedyna z badanych sekcji w województwie podkarpackim, określała wskaźnik koniunktury na dodatnim poziomie przez większość miesięcy w latach 2015-2020 (wyjątek minus 1,9 w czerwcu 2020 r.).

Wykres 40. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji informacja i komunikacja

Chart 40. General business climate indicator in the section "Information and communication"

Rozdział 4. Uwarunkowania demograficzne

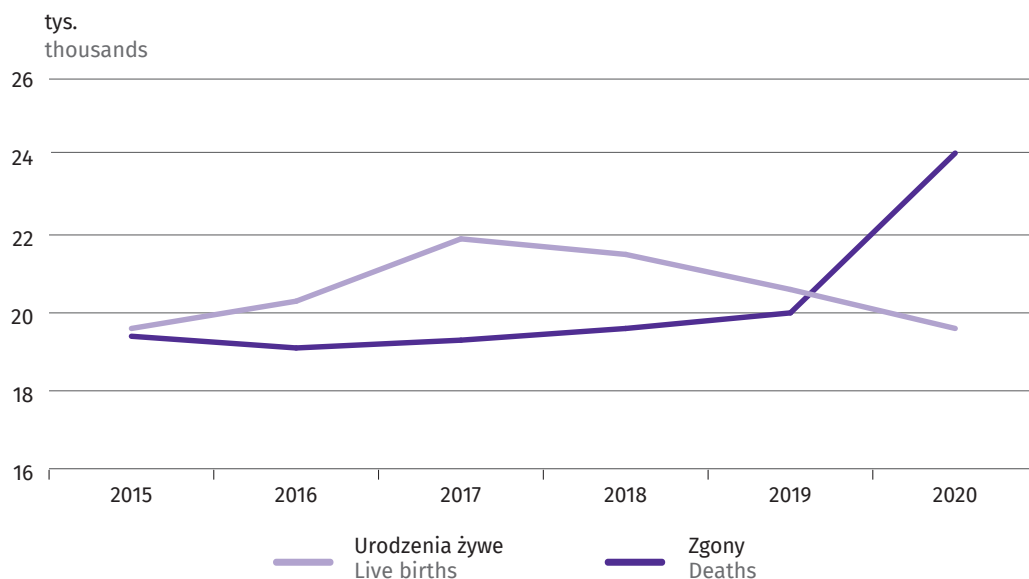
Chapter 4. Demographic conditions

Współczesny rynek pracy wymaga dostosowań do zachodzących przemian demograficznych, których nieodwracalną konsekwencją obserwowaną już od lat jest starzenie się ludności. Na intensywność tego zjawiska wpływa m.in. zmniejszająca się liczba urodzeń, wzrost liczby zgonów, spadek dzietności oraz wydłużanie się życia ludzkiego. Ponadto migracje ludności, wewnętrzne, jak i zagraniczne, mogą w sposób destabilizacyjny wpływać na sytuację na rynku pracy.

Ludność Podkarpacia do 2019 r. cechował dodatni poziom przyrostu naturalnego, tj. różnicy między liczbą urodzeń żywych i zgonów. Natomiast w 2020 r. przyrost naturalny przyjął wartość ujemną, co oznacza, że liczba zgonów była większa od liczby urodzeń. Przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł minus 2,1 (w kraju minus 3,2).

Wykres 41. Ruch naturalny ludności w województwie podkarpackim

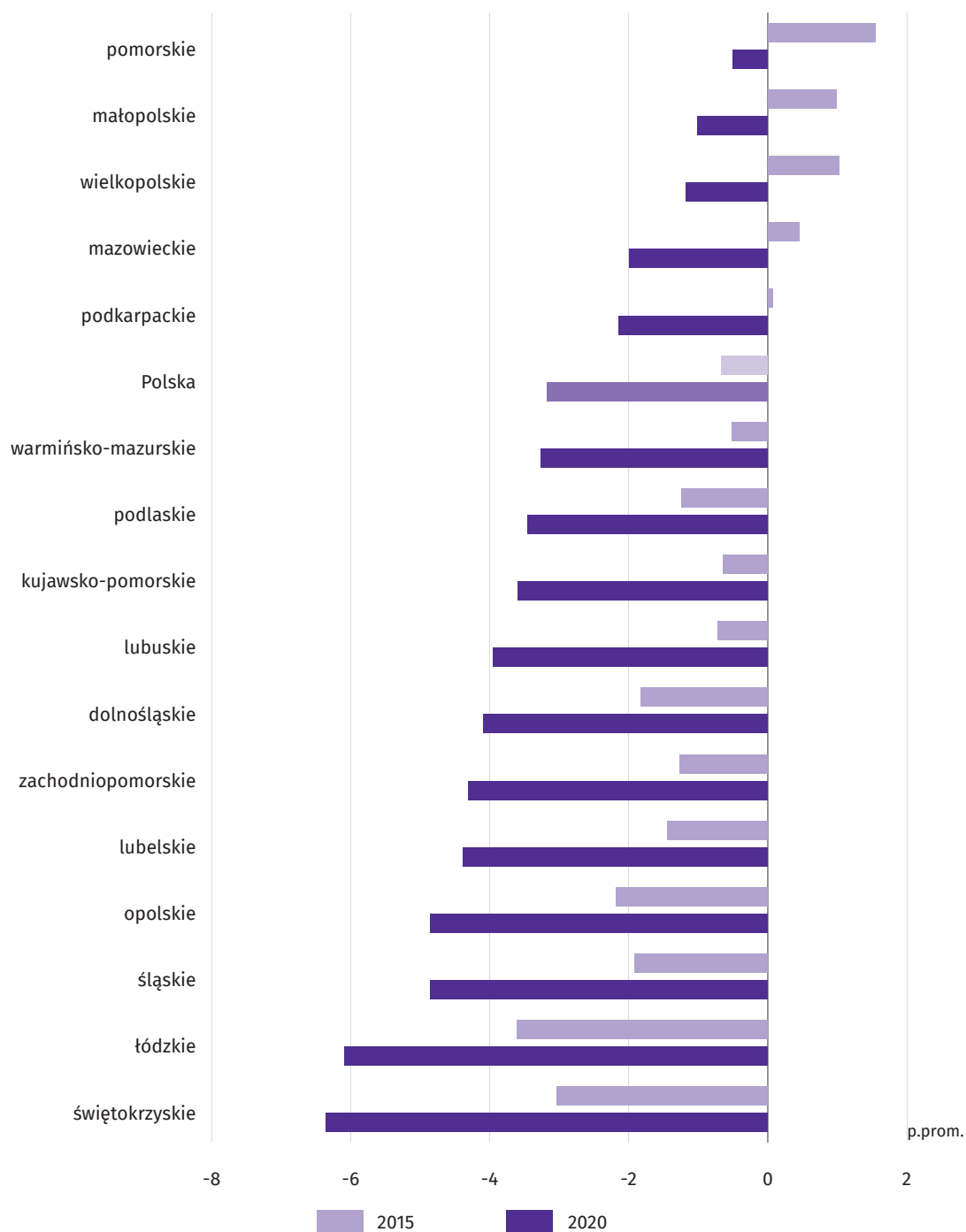
Chart 41. Vital statistics in Podkarpackie Voivodship

W 2020 r. we wszystkich województwach przyrost naturalny był ujemny (przyjmował wartości od minus 6,4 w województwie świętokrzyskim do minus 0,5 w województwie pomorskim). W przeliczeniu na 1000 ludności dodatni przyrost naturalny wystąpił w 2 powiatach województwa podkarpackiego (w 2015 r. w 11 powiatach) i były to: Rzeszów (1,3) i powiat rzeszowski (0,1).

Wykres 42. Przyrost naturalny na 1000 ludności według województw

Chart 42. Natural increase per 1000 population by voivodships

W 2020 r. zanotowano 19580 urodzeń żywych, tj. o 5,0% (o 1033 urodzenia) mniej niż w poprzednim roku. Współczynnik urodzeń w 2020 r. wyniósł 9,2‰ (w Polsce – 9,3‰) i w stosunku do 2019 r. zmniejszył się o 0,5 p.prom. Najniższy współczynnik urodzeń wystąpił w Tarnobrzegu (7,2‰), a najwyższy w powiecie ropczycko-sędziszowskim (11,4‰).

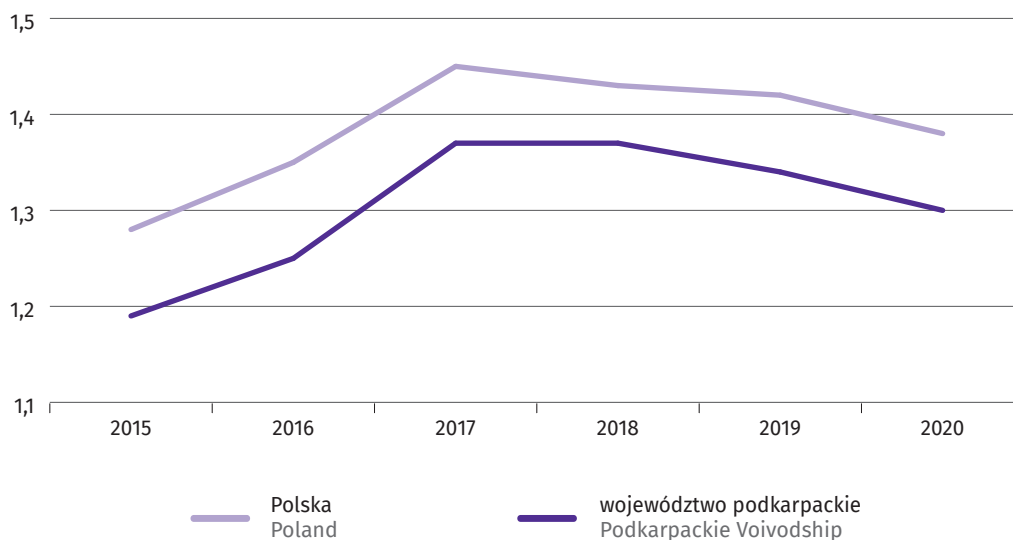
Niska liczba urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. Aby ją zapewnić współczynnik dzietności powinien wynosić 2,1-2,15. Współczynnik poniżej tego przedziału może świadczyć o szybkim starzeniu się społeczeństwa. W latach 2015-2020 kształtował się on poniżej tej granicy i oscylował pomiędzy 1,2 w 2015 r. a 1,3 w 2020 r. (w Polsce 1,3 w 2015 i 1,4 w 2020 r.). Najwyższy w 2020 r. był w powiecie ropczycko-sędziszowskim (1,55), a najniższy w powiecie nizańskim (1,07).

Obecnie kobiety zarówno w Polsce, jak i w województwie podkarpackim coraz później decydują się na rodzenie dzieci. Mediana wieku kobiet rodzących pierwsze dziecko zwiększyła się blisko o rok w analizowanym okresie, zarówno w województwie podkarpackim, jak i w Polsce i wyniosła w 2020 r. odpowiednio 28,1 i 28,5 lat (w 2015 r. odpowiednio – 27,4 i 27,6 lat).

Ogólny współczynnik płodności, określony liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat), w 2020 r. osiągnął w województwie podkarpackim poziom 38,8, w Polsce – 39,9 (w 2015 r. odpowiednio 37,3 i 40,1). Wyższa płodność występowała u kobiet mieszkających na wsi, gdzie na 1000 kobiet w 2020 r. przypadało 40 dzieci, przy 37 w miastach (w Polsce – odpowiednio 41 i 40 dzieci).

Wykres 43. Współczynnik dzietności

Chart 43. Total fertility rate

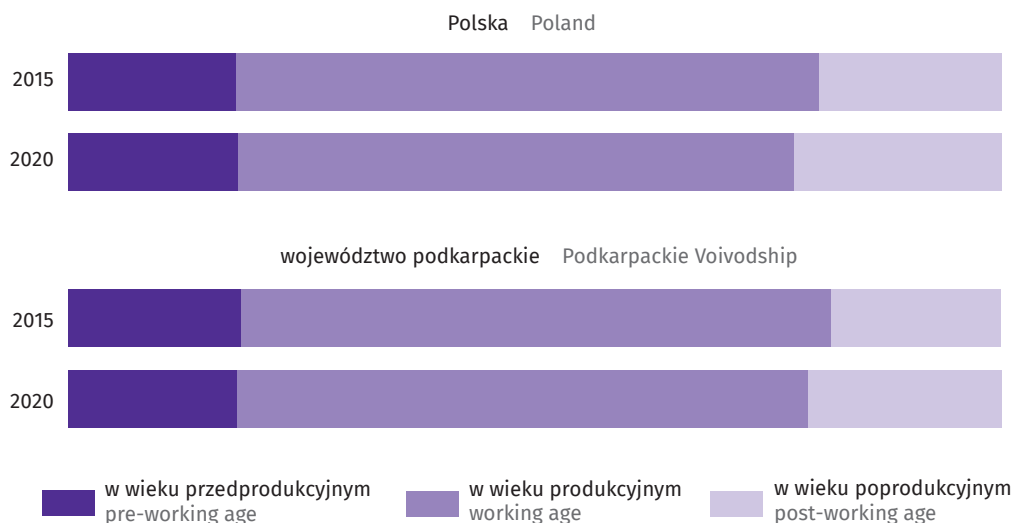
Wartość współczynnika dynamiki demograficznej (liczba urodzeń żywych na 1 zgon) spadła z poziomu 1,01 w 2015 r. do 0,81 w 2020 r. W miastach na jeden zgon przypadało 0,77 urodzeń, a na wsi – 0,84. W kraju współczynnik dynamiki demograficznej osiągnął wartość 0,74.

W latach 2015-2020 średnia roczna liczba zgonów w województwie podkarpackim wynosiła ponad 20 tys., przy czym znaczne nasilenie zgonów wystąpiło w 2020 r. Zmarło wówczas 24,2 tys. osób, tj. o 20,6% więcej niż w 2019 r. i o 24,3% więcej niż w 2015 r. Na 1000 mieszkańców województwa przypadało 11,4 zgonów (w 2015 r. – 9,1). Poziom umieralności był nieco wyższy na wsi (w 2020 r. wyniósł 11,5‰ wobec 9,4‰ w 2015 r.), niż obserwowany w miastach (11,2‰ wobec 8,7‰ w 2015 r.).

Z punktu widzenia rynku pracy istotny jest podział ludności według ekonomicznych grup wieku. Klasyfikacja wieku ludności według kryteriów ekonomicznych pozwala wyróżnić trzy duże grupy wiekowe: wiek przedprodukcyjny (0-17 lat), produkcyjny (18-59 lat kobiety, 18-64 lata mężczyźni) i poprodukcyjny (60 lat i więcej kobiety, 65 lat i więcej mężczyźni).

Wykres 44. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku

Chart 44. Structure of population by economic age groups

W województwie podkarpackim pod koniec 2015 r. ludność w wieku przedprodukcyjnym liczyła 394,6 tys. osób i stanowiła 18,5% ogółu populacji. Kolejne lata charakteryzowały się systematycznym spadkiem liczby ludności w tej ekonomicznej grupie wieku. Na przestrzeni lat 2015-2020 populacja w wieku przedprodukcyjnym obniżyła się o 10,0 tys. osób. W 2020 r. ludność w wieku 0-17 lat stanowiła 18,1% ogółu mieszkańców Podkarpacia. W skali kraju liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się w tym okresie o 51,8 tys. osób i w 2020 r. stanowiła 18,2% ogółu.

W województwie znacznie wyższy odsetek mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym cechuje społeczność wiejską. W 2020 r. w miastach ludność w wieku 0-17 lat stanowiła 17,1% ogółu populacji, podczas gdy na wsi – 18,8%.

Istotnym elementem określającym wielkość potencjalnych zasobów pracy i rozmiary zatrudnienia, jest ludność w wieku produkcyjnym. Populacja ta w województwie podkarpackim w 2015 r. liczyła 1345,4 tys. osób, a pod koniec 2020 r. jedynie 1295,5 tys. osób i w porównaniu z 2015 r. była o 3,7% mniejsza. W Polsce liczebność tej grupy ekonomicznej zmniejszyła się w tym czasie o 1230,7 tys. osób, czyli o 5,1%.

Kolejną ekonomiczną grupę wieku, którą stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym, charakteryzuje systematyczny wzrost liczebny. Jej udział w ogólnej liczbie ludności województwa wzrósł w latach 2015-2020 z 18,2% do 20,8% (w Polsce: z 19,6% do 22,3%).

Województwo podkarpackie należało w latach 2015-2020 do grupy województw „odpływowych”. Każdego roku, liczba wymeldowań z pobytu stałego przewyższała liczbę zameldowań na pobyt stały. W 2015 r. różnica ta wyniosła 2,7 tys. osób, a w 2020 r. - 2,0 tys. W przeliczeniu na 1000 ludności, saldo migracji wyniosło minus 1,3 w 2015 roku wobec minus 0,9 w 2020 r. Ujemne saldo migracji w 2015 na pobyt stały dotyczyło zarówno migracji wewnętrznych, jak i zagranicznych. Od 2016 r. saldo migracji wewnętrznych pozostawało ujemne, natomiast saldo migracji zagranicznych przybrało wartości dodatnie. W 2020 r. napływ migrantów z innych województw na pobyt stały wyniósł 18,3 tys. osób i było to o 2,1% więcej niż w 2015 r. W tym samym czasie odpływ migrantów do innych województw na pobyt stały wyniósł 20,6 tys. osób, tj. o 1,0% więcej niż w 2015 r.

Z analizy danych dotyczących migracji wewnętrznych na pobyt stały według województw (ruch międzywojewódzki) wynika, że zarówno w 2015 r., jak i 2020 r. największy napływ ludności do województwa podkarpackiego następował z województw ościennych – małopolskiego i lubelskiego (w 2020 r. odpowiednio: 843 i 671 osób). Największy odpływ mieszkańców województwa podkarpackiego obserwowany był do województwa małopolskiego i mazowieckiego (w 2020 r. odpowiednio: 2179 i 1092 osoby).

Na dynamikę i saldo migracji ogólnej wpływ wywiera także migracja zagraniczna. W 2020 r. w województwie podkarpackim nastąpił spadek (o 48,7%) w odniesieniu do 2014 r. emigracji na pobyt stały. Na Podkarpaciu w tym czasie na pobyt stały z zagranicy przyjechało 801 imigrantów (o 74 więcej niż w 2014 r.). Analizując populację migrantów pod względem płci, stwierdza się przewagę mężczyzn zarówno wśród imigrantów, jak i emigrantów. W 2020 r. mężczyźni stanowili 54,8% przyjeżdżających do województwa podkarpackiego i 55,2% opuszczających województwo na stałe.

Z województwa podkarpackiego na wyjazd za granicę na pobyt stały decydowały się przede wszystkim osoby w wieku 30-34 lata. Stanowili oni 19,6% wszystkich emigrantów. W latach 2014-2020 przeważająca część emigrantów z województwa podkarpackiego udawała się do krajów europejskich. Najwięcej osób w 2020 r. wyemigrowało do Wielkiej Brytanii – 36,3% i Niemiec – 9,6% ogółu emigrantów. Od wielu lat na Podkarpaciu notuje się również duży udział wyjazdów na pobyt stały do Stanów Zjednoczonych. W 2020 r. odsetek ich wyniósł 12,4%. Wśród osób, które postanowiły osiedlić się na stałe w województwie podkarpackim w 2020 r. najczęściej pochodziło z Wielkiej Brytanii, Ukrainy i Niemiec. Stanowili oni odpowiednio: 31,7%, 11,4% i 11,1% ogółu wszystkich imigrantów.

Uwagi metodologiczne

Prezentowane w opracowaniu:

- dane o podmiotach nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych pochodzą z rejestru REGON.
- dane o bezrobotnych pochodzą m.in. z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
- wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury - złożony odzwierciedlający stan gospodarki, obliczany jest jako średnia arytmetyczna sald odpowiedzi na pytania z ankiety miesięcznej dotyczące bieżącej i przewidywanej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstwa. Przyjmuje wartość od minus 100 do plus 100. Gdy wskaźnik jest większy od zera odnotowywany jest „dobry” klimat koniunktury. W przeciwnym wypadku klimat jest oceniany jako „zły”.

Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

Ilekoć w opracowaniu jest mowa o „Przemysle”, dotyczy to dodatkowego grupowania, które obejmuje sekcje PKD 2007: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Zeszyt metodologiczny. Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

Zeszyt metodologiczny. Pracujący w gospodarce narodowej

Zeszyt metodologiczny. Statystyka rynku pracy i wynagrodzeń

Methodological notes

The data presented in the study:

- on newly registered and de-registered entities come from the REGON register.
- on the unemployed persons come from the Ministry of Labour and Social Policy,
- general business climate indicator - a composite indicator reflecting the state of the economy, calculated as the arithmetic mean of the balances of the responses to the monthly survey questions regarding the current and projected economic situation of an enterprise. It takes a value from minus 100 to plus 100. When the indicator is greater than zero, the business climate is „good”. Otherwise the climate is assessed as „bad”.

Data are presented in accordance with the Polish Classification of Activities – PKD 2007.

The category “Industry” used in the Bulletin refers to additional grouping which includes the following sections of PKD 2007: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Methodological report. Labour Force Survey

Methodological report. Employment in the national economy

Methodological report. Statistics on labour market, wages and salaries

